

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 16/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 30 de juny del 2022

El dia 30 de juny del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 85/2022, que és el següent:

- 1. Examen i votació de la Petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública, segons acord del 15 de juny del 2022.**
- 2. Examen i votació del Protocol d'esmena del Conveni per a la protecció de les persones respecte del processament automatitzat de les dades de caràcter personal, fet a Estrasburg el 10 d'octubre del 2018.**
- 3. Examen i votació de la Proposta d'acord sobre la implementació del règim del tercer pagador.**
- 4. Examen i votació de l'Expedient per a la declaració d'alienabilitat del terreny propietat del Govern anomenat "Prada de Moles", a Encamp.**
- 5. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular.**
- 6. Examen i votació de la Proposició de Llei de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*.**

7. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació de l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a l'aviació civil i a les investigacions sobre els accidents i els incidents de les aeronaus civils sobrevinguts en l'espai aeri o en el territori del Principat d'Andorra.

8. Examen i votació del Projecte de Llei d'Economia Circular (LEC).

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez

M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet

M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.03h)

La Sra. síndica general:

Punt número 1. Examen i votació de la petició d'autorització per prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, segons l'acord del 15 de juny del 2022.

La petició d'autorització fou publicada en el Butlletí número 81/2022 del 16 de juny.

Intervé pel Govern per exposar les raons que justifiquen la sol·licitud de pròrroga el senyor Josep Maria Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a votació en aquesta cambra la pròrroga de la facultat del Govern per establir les restriccions i mesures previstes en l'article 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un període de dos mesos.

El passat 21 d'abril, el Consell General va prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre,

qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març del 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un nou període de dos mesos, que s'exhaureix properament.

Cal posar en relleu que les dades epidemiològiques revelen que encara ens trobem en un escenari on es produeixen contagis diàriament i darrerament s'ha vist un increment en el nombre de casos tant al Principat com als països del nostre entorn. Fets aquests que ens indiquen que és necessari continuar mantenint la facultat d'establir les restriccions i mesures previstes per protegir la salut pública que s'havien vingut adoptant fins a la data amb el suport dels consellers i conselleres d'aquesta cambra, suport que novament agraeixo.

En aquest punt passo a donar les principals dades epidemiològiques a data d'avui. Casos totals: 44.177. Increment respecte al dia anterior: 78. Casos actius: 576. Altes: 43.448. Defuncions: 153. Hospitalitzacions: 4, de les quals 4 a planta i cap a l'UCI. Així doncs, d'acord amb l'exposat, senyores i senyors consellers generals, sol·licito el seu vot favorable en la pròrroga de la facultat del Govern per establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un nou període de dos mesos.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem el torn d'intervencions.

Senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita, és el vostre torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Des d'Andorra Endavant s'ha decidit votar «no» a la pròrroga que dona ple poder al Govern d'establir mesures restrictives que podrien anar contra la llibertat en aquest dret fonamental. Andorra Endavant creu que no hi ha cap necessitat de prorrogar aquest ple poder tenint en compte la situació actual. Creiem que hem de fer com sempre hem fet amb les gripes i amb pneumònies o altres patologies, és a dir, aprendre a viure amb el virus, reforçar el nostre sistema sanitari, aplicar el sentit comú —és a dir, que quan una persona té febre es queda a casa i evita contactes íntims amb els éssers estimats—, responsabilitzar els ciutadans i no infantilitzar-los, protegir les persones fràgils.

Per exemple, el que podem fer també, i aquí m'adreço el senyor ministre, facilitar un oxímetre a casa, per exemple, atendre a les persones fràgils, malaltes, de seguida, el més aviat possible, per evitar un empitjorament del seu estat de salut, i estudiar també la via de tractaments precoços, com preventius, diria jo, com vitamines D, C... I el senyor ministre, si vol parlar-ne, doncs ja ens posem a disposició. Purificador d'aire..., etcètera. Doncs ens

posem a disposició del ministre per qualsevol pregunta o si vol parlar de qualsevol tema. I votarem no.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat. Sí, ho pot fer des del lloc.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

El nostre vot serà favorable a la presa en consideració d'aquestes mesures. Nosaltres entenem, com ha dit la senyora Montaner, que viure amb les malalties sempre és un repte. És i sempre ho serà en un futur. I, per tant, també creiem que una forma de prevenir és adoptar aquestes mesures per intentar-ho pal·liar. Per tant, el nostre vot serà favorable.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Molt breument per votar, novament, favorablement a l'habilitació per tal que el Govern, els dos mesos a venir, pugui prendre les mesures que consideri necessàries per a la protecció dels ciutadans. Així ho hem fet sempre des de l'inici de la pandèmia. Ara ho deia el ministre, aquests dies sembla que hi ha un cert augment dels casos i en tot cas no ens correspon a nosaltres, sinó al Govern i les autoritats sanitàries, decidir en cada moment quines són les mesures que cal prendre i, per tant, nosaltres, com deia abans, com sempre hem fet des del principi, donarem suport a aquesta habilitació perquè sigui el Govern el que decideixi quines són les mesures que cal prendre.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Ester Molné.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs, malgrat en els darrers mesos, la situació sanitària ha estat força estable, cal seguir disposant dels mecanismes per introduir mesures preventives en cas de rebrot o aparició de noves variants del SARS-CoV-2. Aquestes mesures han de ser proporcionals i adaptades a la situació. I en aquest sentit, cal dir que el Govern està complint estrictament amb aquest principi de proporcionalitat. La prova és que ha anat alleugerint les mesures restrictives i preventives a mesura que la situació sanitària ha anat millorant. A finals de maig es van modificar els protocols en aquest sentit i l'aïllament domiciliari va deixar de ser obligatori per a les persones asimptomàtiques o amb baixa afectació. D'altra banda, tots hem pogut constatar que actualment el port obligatori de la mascareta només es preveu en situacions molt específiques. Per exemple, per a les persones majors de 6 anys amb infecció de SARS-CoV-2 o pel personal de centres sociosanitaris. Justament, com deia la senyora Montaner, per protegir a les persones més vulnerables. Altrament, com tots sabem, no cal passaport COVID, no hi ha restriccions d'afluència, no hi ha cap restricció notable de les llibertats individuals.

Malgrat la situació està controlada, la pandèmia encara hi és. Cal tenir present que els contagis han pujat en les darreres setmanes i per aquest motiu cal donar base legal al Govern per seguir aplicant algunes mesures que encara són necessàries, tot plegat per protegir la salut pública. Tenint en compte de les conseqüències negatives que tindria un empitjorament de la situació sanitària, ha de presidir el principi de prudència. Per tant, seguirem fent plena confiança al Govern perquè ha aplicat les mesures necessàries per Andorra i perquè les ha sabut adaptar en funció de com evolucionaven les dades epidemiològiques. I li tornarem a atorgar la capacitat perquè segueixi protegint la salut i la seguretat de la nostra ciutadania.

Per tot l'esmentat, els tres grups parlamentaris de la majoria votarem a favor de prorrogar la facultat de Govern d'establir restriccions previstes als articles 4 de la Llei de seguretat pública i 59 de la Llei general de la sanitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Molné.

Govern, desitjar intervenir? Senyor Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí, gràcies, senyora síndica. Molt breument.

Doncs agrair el suport una vegada més als grups parlamentaris que han votat favorablement a la pròrroga. I res més.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna altra intervenció?

Vistes les intervencions, i en aplicació de l'article 136.5 bis del Reglament, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferré:

Gràcies, senyora síndica.

26 a favor, 1 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovada la petició d'autorització per prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat del 20 de març de 1989, segons acord del 15 de juny del 2022.

Punt número 2. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol d'esmena del Conveni per a la protecció de les persones respecte del processament automatitzat de les dades de caràcter personal, fet a Estrasburg el 10 d'octubre del 2018.

La proposta d'aprovació fou publicada en el butlletí número 57/2022 del 4 de maig i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de Govern? Senyor Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a votació en aquesta cambra la ratificació del Protocol d'esmena del Conveni per a la protecció de les persones respecte del processament automatitzat de les dades de caràcter personal, fet a Estrasburg el 10 d'octubre del 2018.

El Conveni per a la protecció de les persones respecte del processament automatitzat de les dades de caràcter personal va servir de base per establir un marc jurídic internacional en matèria de protecció de dades en més de 40 països, principalment europeus. Així mateix, va influenciar les polítiques i les legislacions més enllà de les fronteres europees, ja que va

ser el primer instrument jurídic internacional que contenia obligacions i restriccions per als estats en l'àmbit de la protecció de dades. No obstant això, s'han de tenir en compte els nous reptes relatius a la protecció de la vida privada, derivats de la utilització cada cop més important de les noves tecnologies de la informació, de la mundialització de les operacions de tractament i dels fluxos cada cop més grans de les dades de caràcter personal i, per tant, és necessària la modernització d'aquest.

Aquest és l'objectiu principal del Protocol d'esmena al conveni relatiu a la protecció de les persones respecte al tractament automatitzat de dades de caràcter personal que avui se sotmet a votació en aquesta Cambra. Les seves disposicions pretenen garantir la coherència i la compatibilitat amb altres marcs jurídics aplicables en la matèria, sobretot amb el dret de la Unió Europea. L'esmentat protocol estableix un marc jurídic destinat a facilitar els fluxos transfronterers de dades, oferint garanties efectives en cas d'utilització de dades de caràcter personal.

Entrant en el seu contingut, cal dir que reforça les exigències relatives als principis de proporcionalitat i de minimització de les dades i de lleialtat del processament de dades. Així mateix, també s'amplia la llista de les dades sensibles, que comptarà a partir d'ara amb les dades genètiques i biomètriques, i aquelles amb relació a l'origen ètnic i a l'afiliació sindical. Endemés, el Protocol d'esmena estableix que s'hauran de notificar totes les violacions relatives a les dades personals i que els processaments de dades de caràcter personal hauran de ser més transparents. Es reforça també la responsabilitat dels responsables del processament de dades. Així mateix, també es posa en funcionament un règim clar dels fluxos transfronterers de dades de caràcter personal.

Finalment, es reforcen els poders i la independència de les autoritats de protecció de dades, així com les bases legals necessàries a la cooperació internacional. Amb la ratificació del Protocol d'esmena, Andorra continua reforçant la cooperació en l'àmbit tan sensible actualment com la protecció de les dades personals i el seu tractament automatitzat. Així mateix, l'aprovació de la Llei 29/2021 del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals, reprèn la normativa europea, actualitzant el marc normatiu vigent a Andorra i garantint que la normativa andorrana compleix amb els continguts del Protocol d'esmena que avui se sotmet a votació.

Així doncs, pels motius esmentats, senyores i senyors consellers generals, sol·licito el seu vot favorable per a la ratificació del Protocol d'esmena del Conveni per a la protecció de les persones respecte al processament automatitzat de dades de caràcter personal, fet a Estrasburg el 10 d'octubre del 2018.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna altra intervenció?

Senyora Montaner, seria el seu torn. Endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Votaré a favor. Gràcies.

La Sra. síndica general:

Algun altre grup desitja intervenir? Senyor Joan Carles Camp, pel grup de Terceravia + Unió Laurediana + Independents.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

Avui el Govern sotmet al Consell General la proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol d'esmena del Conveni per a la protecció de dades de les persones respecte del processament automatitzat de les dades de caràcter personal, fet a Estrasburg el 10 d'octubre del 18. A recordar, com deia el ministre, que a finals d'octubre del 21 es va votar en seu parlamentària la Proposició de Llei qualificada de protecció de dades personals, presentada conjuntament pels grups parlamentaris de la majoria, així com també del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Aquesta Llei de protecció de dades té poc més de 6 mesos, el que va fer va ser adequar la legislació andorrana al marc jurídic internacional i més concretament el Reglament de la Unió Europea 2016/679.

El Reglament de la Unió Europea, en el seu article 45, relata literalment, entre altres, el següent —i cito literalment—: «*La Comisión Europea, tras haber evaluado la adecuación del nivel de protección, podrá decidir, mediante un acto de ejecución, que un tercer país, un territorio o uno o varios sectores específicos de un tercer país o una organización internacional garantizan un nivel de protección adecuado a tenor de lo dispuesto*».

Una mica més avall, diu: «*El acto de ejecución establecerá un mecanismo de revisión periódica, al menos cada cuatro años, que tenga en cuenta todos los acontecimientos relevantes en el tercer país o en la organización internacional. El acto de ejecución especificará su ámbito de aplicación territorial y sectorial, y, en su caso, determinará la autoridad o las autoridades de control*». Fi de la cita.

D'aquí entenem que sorgeix la proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol d'esmena del Conveni de protecció de dades de les persones respecte al processament automatitzat de les dades de caràcter personal, fet a Estrasburg el 10 d'octubre del 18. Aquest Protocol d'esmena reforça les exigències relatives als principis de proporcionalitat i de minimització de les dades i de lleialtat en el processament de dades. S'amplia, també, la llista de les dades sensibles que comptarà a partir d'ara amb les dades genètiques i biomètriques, i aquelles amb relació a l'origen ètnic i l'afiliació sindical. A més, el Protocol d'esmena estableix que s'hauran de notificar totes les violacions relatives a les dades personals i que els processaments de dades de caràcter personal hauran de ser més transparents, tal com ens explicava el ministre. Es reforça també la responsabilitat dels responsables del processament de dades. Així mateix, també es posa en funcionament un règim clar als fluxos transport transfronterers de dades de caràcter personal. I, finalment, es reforcen els

poders i la independència de les autoritats de protecció de dades, així com les bases legals necessàries a la cooperació internacional.

A mencionar que aquest protocol se signa i certifica i, per tant, Andorra s'hi adhereix. Per tant, aquest protocol s'obre a la signatura dels estats contractants del conveni, se sotmet a la ratificació, l'acceptació i a l'aprovació. Els instruments de ratificació, d'acceptació o aprovació es dipositen prop del secretari general del Consell d'Europa. Després de l'obertura a la signatura d'aquest protocol i abans que entri en vigor, qualsevol Estat expressa el seu consentiment per ser vinculat a aquest protocol mitjançant la seva adhesió. No pot esdevenir part del conveni sense adherir-se simultàniament a aquest protocol. Per tant, avui, el que estem fent és anar incorporant progressivament dins el nostre ordenament jurídic la normativa i els nous instruments internacionals del Consell d'Europa i continuar reforçant la cooperació entre els diferents estats.

Amb la legislació que disposa avui Andorra i amb els compromisos contrets, els consellers de Terceravia donarem suport a aquesta proposta de ratificació de Protocol d'esmena de conveni de protecció de dades personals respecte al processament automatitzat de dades, fet a Estrasburg el 10 d'octubre. Ara bé, tot i el nostre vot favorable, se'ns sorgeixen dubtes o preguntes. Si bé l'aprovació de la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals, reprèn la normativa europea, actualitzant el marc normatiu vigent a Andorra i garantint que la normativa andorrana compleixi amb els continguts del Protocol d'esmena, amb quins criteris la ministra d'Exteriors va signar el Protocol d'esmena que avui es ratifica al Consell el passat 28 de gener de 2019 a Estrasburg? És a dir, gairebé tres anys abans de la modificació de la Llei de protecció de dades de la tardor passada.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Camp.

Alguna altra intervenció per part d'algun grup? Alguna altra intervenció? No?

El Sr. Xavier Espot:

Sí, si us plau, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Per part del Govern, senyor Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, bàsicament per donar resposta a aquesta pregunta curiosa que ens acaba de fer el conseller Camp.

Com em comentava ara la ministra d'Exteriors, amb bon criteri, la signatura d'un instrument o d'un tractat internacional no perjudica la seva entrada en aplicació ni la necessitat de tenir adequada la normativa interna. El que s'ha de fer és tenir adequada la normativa interna en

el moment en què es ratifica un determinat tractat internacional. Per tant, la decisió de signar o no un instrument internacional és competència exclusiva del Govern. És un gest de bona voluntat, és un gest polític que no implica més conseqüències jurídiques per a l'Estat i, evidentment, el segon pas important és el de la ratificació i la ratificació competeix, com avui ha quedat evidenciat, aquesta cambra. Espero que amb aquesta explicació hagi pogut aclarir els seus dubtes.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Acabades les intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment.

Declaro aprovada la proposta.

Punt número 3. Examen i votació de la proposta d'acord sobre la implementació del règim del tercer pagador.

La proposta d'acord fou publicada en el Butlletí número 63/2022 de l'11 de maig i no s'hi ha presentat cap esmena.

Per defensar la proposta d'acord formulada pels molt il·lustres senyors Pere López Agràs, Judit Salazar Àlvarez, Susanna Vela Palomares, Jordi Font Mariné, Joaquim Miró Castillo, Roger Padreny Carmona i Carles Sánchez Rodríguez, president i consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, intervé el senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Com bé vostè molt bé explicava ara, el nostre grup parlamentari ha presentat una proposta d'acord per a la implementació del règim del tercer pagador. De fet, seria més exacte dir que hem tornat a presentar una proposta d'acord per regular el règim del tercer pagador. Aquesta és una proposta política que el nostre grup parlamentari ve perseguint des de, com a mínim, el març del 2016 i que ja va ser objecte, per exemple, d'una votació en el debat de polítiques socials que va tenir lloc en aquesta cambra el novembre del 2016 i que donava un termini fins al 31 de març del 2017 per al seu desplegament. Tot i això, entenem que la nostra proposta continua sent, fins i tot, més vigent que en aquell moment i, per tant, hem decidit tornar-la a presentar.

De forma molt breu, perquè crec que tots estem plenament al corrent del que estem debatent, però en tot cas, per aquells que no puguin estar-hi d'acord, volem explicar, en primer lloc, allò que no és el tercer pagador i que alguns anuncien com un possible increment de la despesa. En primer lloc, el tercer pagador no és una gratuïtat. El tercer pagador és, tan sols, tot i que és important per a moltes economies, evitar avançar els diners per a la realització de proves mèdiques, d'actes mèdics o per a la visita d'especialistes. El tercer pagador no és un lliure consum de despesa sanitària. La nostra proposta ho deixa de manera clara i explícita que només aquells pacients que vagin per la via preferent, ja sigui

en la seva visita al seu metge referent o els especialistes, i només per aquelles proves diagnòstiques, radiològiques o productes farmacèutics que es derivin d'aquestes visites que ja hem realitzat.

La realitat del nostre país és que hi ha moltes persones que no poden avançar 200, 300, 400 euros, que a vegades valen aquests medicaments, aquestes proves radiològiques i aquestes anàlisis i que, per tant, al nostre entendre, no poden protegir de manera eficaç la seva salut. Segurament pot donar debat a molts debats de caràcter mèdic, però pot ser una realitat que no fer-se unes proves en un determinat moment, no només pot comportar un empitjorament de la salut, sinó que, a més, pot comportar unes majors despeses sanitàries quan la malaltia s'ha empitjorat perquè no ha pogut ser tractada de manera convenient.

Si sempre ens ha semblat que aquesta era una mesura justa i necessària i, en realitat, una mesura d'universalització de l'accés a la salut, hem de dir que, amb l'actual context, encara ens ho sembla, fins i tot, una mica més. I ara, senyora síndica, si m'ho permet, passaré a llegir el contingut exacte de la proposta d'acord que se sotmet a votació.

La protecció de la salut és un dret protegit per la Constitució en el seu article 30, com ho és el dret a rebre les prestacions i atencions necessàries. Així doncs, no poder realitzar unes analítiques o una prova o no poder adquirir un medicament per insuficiència de recursos o per qualsevol altra raó econòmica no és només una situació que cal considerar inadmissible en un país com el nostre, sinó que, alhora, és una circumstància contrària a l'establert en la nostra Constitució.

El col·lectiu de la gent gran, un dels principals afectats arran de les baixes pensions que perceben, fa anys que demana que s'implementi el conegut com a règim del tercer pagador, que permet que l'usuari, com deia abans, no hagi d'avançar els diners per a la realització de proves o la compra de medicaments amb recepta mèdica. De fet, l'any 2014, l'aleshores ministre Cristina Rodríguez, es va comprometre a implementar el règim del tercer pagador per tal que ningú es veiés privat de protegir la seva salut a causa de falta de diners per assumir prèviament el cost dels serveis sanitaris.

L'actual Govern es va comprometre a implementar el tercer pagador en diverses ocasions una vegada finalitzada la implantació de la via preferent. Donat que la crisi econòmica i social conseqüència de la pandèmia de la covid-19 ha estat un daltabaix en l'economia de moltes famílies i, sobretot, en el col·lectiu de la gent gran, compartim amb la Federació de la Gent Gran d'Andorra, així com amb la Federació Andorrana d'Associacions de Persones amb Discapacitat, en la urgent necessitat d'implementar el règim del tercer pagador per deixar de perjudicar a totes aquelles persones que no poden fer front al pagament per avançat de medicaments i actes sanitaris del nostre sistema de salut.

Per tant, senyores i senyors consellers, els demano que tinguin haver votar favorablement la proposta d'acord que diu: «Encomanar al Govern que en un termini de dos mesos amplii el règim del tercer pagador a les lletres claus corresponents a les proves diagnòstiques, radiològiques i de productes farmacèutics amb recepta, així com les visites de metges derivades del metge referent».

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora Montaner, seria el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Per a Andorra Endavant, la implementació del tercer pagador és fonamental per tal de fer una política preventiva de salut com cal. Efectivament, eliminant el fre econòmic, sobretot en el context actual d'inflació i del preu de l'habitatge, eliminant el fet que els ciutadans hagin d'avançar els diners per fer proves cares o comprar medicaments, pensem que facilitaria, evidentment, que els ciutadans fessin les proves oportunes.

Facilitaria, al nostre entendre, el diagnòstic precoç. El diagnòstic precoç és primordial per dues coses. Un, maximitzar la probabilitat de cura de la malaltia o evitar l'empitjorament de l'estat general de salut de la persona en una fase més avançada de la malaltia. I segon, evitar més despeses de la CASS relatives als tractaments costosos en fases més avançades de la malaltia.

La CASS, que doni diners directament al laboratori o als metges en canvi dels usuaris del sistema, és el mateix per a la CASS. Però, en canvi, no és el mateix per al ciutadà. És una diferència enorme, sobretot amb l'empobriment que tenim generalitzat a nivell de la població. Celebrem aquesta proposta d'acord i votaré en favor d'aquesta proposta d'acord.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. Senyor Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Bé aquesta proposta que sotmet el Grup Parlamentari Socialdemòcrata no és nova i el nostre vot serà a favor. No és nova perquè se'n va parlar, com bé ha dit el senyor López, el 2016 arran d'una pregunta al consell de preguntes a la senyora Gili. En aquell moment, el ministre Álvarez ens va dir: «Estudiarem, i si vol conjuntament amb tots els grups parlamentaris, com anar implementant de forma gradual aquest sistema de reemborsament». I va afegir: «S'ha d'implementar de forma gradual». En aquell moment, es van quedar només amb un «estudiarem».

El 18 de novembre del 2016 es va aprovar una resolució en aquesta cambra en què encomanava a Govern que procedeixi a reglamentar els criteris i requisits del règim del

tercer pagador per tot abans del 31 de març del 2017. El senyor ministre Martínez Benazet, el juny del 2021, va justificar que no s'havia fet degut a la pandèmia i era comprensible. I enguany, el ministre de Salut actual, en el seu discurs a l'assemblea del Col·lectiu de la Gent Gran del passat 31 de maig dels corrents a la tardor, preveu el règim del tercer pagador per la gent gran. Bé, ho celebrem.

Per tant, aquesta proposta d'avui del Grup Socialdemòcrata és benvinguda per recordar el mandat del Consell i esperem que el Govern el faci efectiu del tot.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata. Senyora Sandra Codina, teniu la paraula.

La Sra. Alexandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

A Andorra tenim un dels millors sistemes sanitaris del món, tal com asseguren revistes especialitzades i, sobretot, tal com ho consideren la gran majoria dels seus usuaris. Se'ns ha reconegut així per la qualitat del servei ofert a la població, l'accés i les prestacions que s'ofereixen a la ciutadania. Les institucions públiques hem de continuar treballant per preservar aquesta qualitat, reconeguda mundialment, i, fins i tot, millorar-la, però sempre buscant l'equilibri entre garantir l'accés a la sanitat i controlar el cost que representa, ja que d'ell depèn la qualitat que esmentem.

En la cerca d'aquest equilibri, i per preservar l'objectiu d'oferir la millor sanitat pública, s'hi encabeix el concepte del tercer pagador, que evita a l'usuari haver d'avançar el cost d'actes mèdics, proves diagnòstiques o receptes mèdiques que la CASS retorna a posteriori. Es tracta d'una figura necessària, indispensable i que defensem. Una figura que ja fa anys que tenim implementada al país per a les persones amb greus patologies i situacions socials problemàtiques. També s'ha implementat, des de fa prop de dos anys, per a les visites que tota la població, sense excepcions, fa al seu metge referent.

Evidentment, cal seguir avançant progressivament fins a fer-la universal, és a dir, fer-la extensiva a tota la ciutadania del país i per a tots els actes, proves o receptes. Per tant, en aquest punt, compartim la proposta d'acord sobre el tercer pagador, presentada pel Grup Socialdemòcrata. De fet, aquesta proposta d'acord s'alinea perfectament amb el que sempre hem defensat des de la coalició i amb el que ja fa mesos que treballa el Ministeri de Salut: ampliar els beneficiaris del tercer pagador.

Aquesta proposta d'acord ens permet explicar que, aquesta tardor, s'ampliarà el tercer pagador a les persones majors de 65 anys. A partir d'aquí, entre tots i progressivament, anirem ampliant-ho a més col·lectius fins a fer-ho extensiu a tota la població. Amb tot, per assolir-ho i fer-ho sense comprometre la sostenibilitat del sistema, cal fer-ho amb rigor i prioritzant, per seguir garantint que cada ciutadà es quedi sense accedir al sistema sanitari

per raons econòmiques. No es podria tolerar, sota cap concepte, que una persona no pugui rebre un diagnòstic, tractar-se una patologia o curar-se. Per tant, l'ampliació del tercer pagador s'ha d'anar fent sense fer un salt massa gran que comprometi la qualitat de la nostra sanitat.

Tenim en marxa una sèrie de reformes sanitàries de gran envergadura com el metge referent i la cartera de serveis. Cal consolidar aquestes dues accions i veure, en la seva globalitat, la repercussió econòmica que representen per a les arques de l'Estat per determinar millor el ritme i direcció d'aquesta ampliació del règim del tercer pagador. En paral·lel, i això també ho compartim de la proposta d'acord del PS, cal reforçar els controls sobre els usuaris i professionals prescriptors d'actes mèdics per evitar exageracions en les demandes i abusos del sistema també en el cas del tercer pagador. De fet, és una de les mesures que també defensem en el si de la Comissió Especial per a la reforma de les pensions de la CASS i que cal implementar com abans millor.

En definitiva, i per sobre de tot, hem de garantir l'alt nivell del nostre model sanitari, que, al seu torn, permet vetllar per la salut de la nostra població. Així ho estableix la nostra Constitució en el seu article 30. Cito textualment: «Es reconeix el dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions per atendre altres necessitats personals. Amb aquestes finalitats, l'Estat garantirà un sistema de Seguretat Social». Per tot l'esmentat. Els grups parlamentaris de la majoria votarem a favor de la proposta d'acord.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Desitja intervenir algú altre? Senyor López, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Iniciem el segon torn.

El Sr. Pere López:

Sí, brevíssimament, senyora síndica.

Només per celebrar que el conjunt de la cambra hagi pres en consideració i hagi votat favorablement a la proposta d'acord que hem presentat i, per tant, penso que és un dia de satisfacció en aquesta cambra i l'única cosa, doncs, que estarem atents al calendari d'aplicació que pugui haver-hi per posar en marxa aquesta mesura.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Alguna altra intervenció? Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta d'acord per assentiment. Declaro aprovada la proposta d'acord.

Punt número 4. Examen i votació de l'expedient per a la Declaració d'alienabilitat del terreny propietat del Govern anomenat Prada de Moles, a Encamp.

La proposta fou publicada en el Butlletí número 63/2022 de l'11 de maig i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de Govern? Senyor Víctor Filloy, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

El 1998, el Molt Il·lustre Josep Garrallà, ministre d'Ordenament Territorial, i l'Honorable Senyor Jordi Mas, cònsol major de la parròquia d'Encamp, van convenir un conveni de cessió per la cessió d'un terreny anomenat Prat del Llaç per a la construcció de la base de l'edifici de l'actual Funicamp a canvi d'un terreny anomenat Prada de Moles perquè el Govern pogués ampliar les dependències del Lycée Comte de Foix.

Anys després, vist el creixement del Lycée Comte de Foix, el Govern va arribar a un acord amb el Govern francès per tal de cedir dos edificis educatius a la zona de Ciutat de Valls perquè fossin destinats a aquest efecte, a l'ampliació del Lycée Comte de Foix. Per tant, a hores d'ara no es preveu un ús futur d'aquest terreny anomenat Prada de Moles a Encamp. I en aquest sentit, el Comú d'Encamp va sol·licitar al Govern, ja a l'octubre de l'any passat, una permuta d'un terreny a la zona de cessió urbanística de la Cabeca, propietat del Comú d'Encamp, a canvi d'aquest terreny a Prada de Moles.

En aquest sentit, el Govern va aprovar l'elevació a aquesta cambra per tal que els consellers aquí avui presents, si, evidentment, ho desitgen, poguessin aprovar la declaració d'alienabilitat, que és un pas previ com estableix el Codi de l'Administració, concretament els articles 88 i 89 del Codi, per tal que aquesta permuta es pugui dur a terme en benefici dels ciutadans d'Encamp i en benefici del Govern d'Andorra, perquè d'aquesta manera, també, obté un terreny d'una superfície també més gran al costat d'una altra zona que ja disposa per a les instal·lacions del complex.

Moltes Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem les intervencions de la cambra.

Senyora Montaner, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Donaré suport al Govern.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies per la seva intervenció.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Oliver Alís. Teniu la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, doncs es tracta, com bé ha dit el ministre, ens ha fet un resum, aquest terreny que es demana de declarar la seva alienabilitat, és un terreny que ja ha passat a la història, o sembla que ha passat a la història contemporània o haurà passat a la història contemporània diverses vegades en diverses mans: del comú, al Govern; de Govern, al comú. Aquest terreny que el comú tenia previst, justament, destinar-lo a l'ampliació de les escoles franceses, en particular a l'ampliació del Lycée Comte de Foix, sembla que ara Lycée Comte de Foix no tingui aquesta necessitat, justament ho ha explicat el Govern, i, per tant, perdria aquest interès de cara a Govern.

En canvi, sembla que el comú d'Encamp està interessat en aquest terreny per poder ampliar la seva zona esportiva de Prada de Moles i faria un intercanvi de terrenys amb el Govern donant-li, semblaria ser, pel mateix valor, un terreny a la zona de la Cabeca per fer una ampliació de l'aparcament del COEX i el Govern cediria aquest terreny al comú d'Encamp.

En aquest sentit, hem mirat l'expedient, ens ha semblat jurídicament correcte i no tenim gaire cosa més a dir. En tot cas, hi donarem suport.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Alís.

La Sra. síndica general:

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Jordi Font. Teniu la paraula.

El Sr. Jordi Font:

Sí, gràcies.

Bé, amb aquesta declaració d'alienabilitat del terreny anomenat Prada de Moles intervenen dues parcel·les. Una d'elles és a la Cabeca, 8.400 metres quadrats, aproximadament, amb una edificabilitat aproximada de 52.623 metres quadrats, propietat de l'Honorable Comú d'Encamp, valor estimat, 13.287.355,17 euros. Per l'altra banda, una parcel·la anomenada Prada de Moles, que és la que hem d'alienar avui, si és el cas, de 3.700 metres quadrats,

aproximats, amb una edificabilitat aproximada de 26.338 metres quadrats, propietat del Govern d'Andorra, simplement propietat d'Andorra, valor estimat, 8.908.919,17 euros.

Situem el tema que ens ocupa de manera simplificada perquè qualsevol de nosaltres la puguem entendre. Dues administracions d'aquest país volen intercanviar uns terrenys que són de la seva propietat. Normalment, en situacions similars, un dels dos té més interès, perquè vol el terreny de l'altre perquè li fa peça per realitzar no sabem quina operació. L'altre propietari, en general, es fa l'indiferent per veure si l'interès del primer és tan important que li podrà fer modificar a l'alça el preu o, en cas de permuta, el valor del seu bé.

Volem comprar... Perdó. M'equivoco de pàgina.

Situada aquesta premissa, és necessari saber el valor dels diferents béns i aquí entenc que s'ha procedit correctament i se'ns ha donat un dossier prou extens i s'ha emprat un taxador independent que ha utilitzat criteris purament tècnics i els mateixos per valorar les dues parcel·les. Però tots aquests criteris estan basats en l'edificabilitat —que és important de saber—, sobretot en l'edificabilitat.

També cal, per poder fer aquesta transacció, respectar, escrupolosament, els procediments legals escaients, que són feixucs i una mica carregosos, en el cas del Govern, i un d'ells és el que hem de votar avui, que és autoritzar l'alienabilitat del terreny Prada de Moles per poder procedir.

En resum, una vegada més, per fer-ho planer, s'intercanviarà un euro per un euro. És a dir, que el Govern cedeix la totalitat de Prada de Moles, que té 4.478,54 metres quadrats, a canvi de 5.022,94 metres quadrats dels aproximadament 8.400 que té la parcel·la de la Cabeca. Doncs en la valoració ha sortit un preu diferent del metre quadrat de l'una o de l'altra parcel·la. Fins aquí, com dirien els francesos, *rien a dire*.

Coses que creiem que sí que hem de dir, recordar i mencionar en aquesta cambra. El Govern, amb el cap de Govern i el ministre Filloy al davant, han mencionat en mitjans de comunicació que l'habitatge és, en aquests moments, un problema tan important que volen comprar edificis, potser, veure pisos, veure comprar pisos, veure comprar terrenys, per construir pisos a preu assequible.

El comú d'Encamp, amb la seva cònsol al davant, ha manifestat pràcticament el mateix que el Govern en referència al problema de l'habitatge i, si més no, s'ha mostrat àmpliament preocupada pel problema prioritari de l'habitatge.

El Govern ha planificat en diverses ocasions reutilitzar l'antic edifici de Ràdio Andorra per ubicar-hi un ministeri o una administració i, de fet, ja hi ha fet alguna inversió. Pensem, sincerament, que Prada de Moles és important veure, molt important, per a aquests projectes. Cal estudiar amb atenció el tipus d'habitatge de la parcel·la de la Cabeca. I m'aturaré aquí. Podríem estar recordant i recordant fets, situacions, declaracions i altres apreciacions. Però, com ens han recordat en diverses ocasions en aquesta sala, és potestat del Govern decidir i governar.

És per això, que el Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per no entorpir l'acció de Govern, es posa a la seva disposició per aportar parers i opinions i donarem el nostre vot favorable per poder declarar l'alienabilitat del terreny, veritablement urbà, ho recordo i ho preciso, un terreny veritablement urbà de Prada de Moles.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Maria Martisella. Teniu la paraula.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, no m'estendré gaire, ja que el ministre ja ha explicat àmpliament, les raons que motiven la declaració d'alienabilitat i, de fet, la documentació adjunta ja demostra, acredita abastament l'interès del Govern que té per disposar d'aquest terreny situat a la Cabeca. Per tant, i per resumir, el Govern, obté una parcel·la ubicada a la Cabeca que, per qui no ho saben, és la zona on hi ha el COEX, on hi pot haver unes necessitats més immediates, doncs d'aparcament de màquines o altres. I, d'altra banda, el comú d'Encamp es troba, a dia d'avui, reorganitzant la zona de Prada de Moles i emmarcant-se d'aquest interès de reorganitzar la parròquia i del foment del pla d'infraestructures verdes, demana aquesta permuta.

Per tant, entenem des dels grups de la majoria que és un acord beneficiós per ambdues parts i, per tant, es votarà favorablement a la declaració d'alienabilitat dels terrenys propietat de Govern anomenat Prada de Mola, per poder-lo permutar amb posterioritat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Iniciem el segon torn d'intervencions si així ho desitgen.

Govern, senyor Filloy. Teniu la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Doncs en primer lloc, gràcies a tots els consellers que hi donen suport i, només per aclariments en el senyor Font, perquè les seves manifestacions poden, penso, que induir a error, en el sentit que ara finalitzava la seva intervenció dient que un terreny veritablement edificable. Simplement, recordar-li que el terreny de la Cabeca que avui, si el Consell, evidentment, aprova la declaració, permetrà aquesta permuta amb el terreny de Prada de

Moles. És perfectament edificable, està en sòl urbà consolidat, igual que el terreny de Prada de Moles i, per tant, no hi ha pèrdua de ni de volumetria ni d'edificabilitat, com deia vostè. Hem de dir les coses tal com són.

I a banda d'això, és d'interès de les dos administracions disposar d'aquests terrenys en zones on, d'alguna manera, els hi són més operatives, per les raons que s'han exposat aquí. I en aquest sentit, doncs, evidentment, com deia vostè, i com no pot ser d'una altra manera, gràcies a les valoracions que s'han fet per part d'experts, tant del Govern i del comú, que han contrastat la informació, ens permet obtenir aquesta parcel·la amb aproximadament 500 metres més gran a la Cabeca i que, a hores d'ara, ens donaran servei per les zones i les instal·lacions del COEX. Però, per què no, en un futur es poden destinar a altres usos i serveis.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna altra intervenció?

Doncs acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment.

Declaro aprovada la proposta de declaració d'alienabilitat.

Punt número 5. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular.

La Proposició de Llei fou publicada en el Butlletí número 70/2022 del 25 de maig.

El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 81/2022 del 16 de juny.

Intervé pel Govern per llegir el criteri la senyora Trini Marín.

La Sra. Trini Marín:

Moltes gràcies, senyora síndica.

El Govern ha examinat la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular presentada per les senyores Susanna Vela Palomares, Judit Salazar Álvarez i el senyor Pere López Agràs, conselleres generals i president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, respectivament, en nom i representació dels consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

D'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta el seu criteri sobre la Proposició de Llei esmentada.

Consideracions. La Proposició de Llei que se sotmet al criteri de Govern consta de 17 articles, 2 disposicions addicionals i 3 disposicions finals, i té per objecte desplegar i regular

el dret d'iniciativa legislativa de la ciutadania. Aquest dret ja ha gaudit d'exercici efectiu, tot i no haver estat desplegat ni regulat amb anterioritat.

En el sistema democràtic andorrà, prendre part en els assumptes públics és poder participar en l'estructura, el procés i el resultat de la política. L'activitat ciutadana a Andorra es manifesta de diverses formes i la participació política ciutadana s'exerceix de manera lliure i espontània, la qual conviu amb les normes i estructures institucionals que formen l'estat de dret democràtic i social del Principat. El Govern és sensible al desenvolupament de totes les dimensions de la democràcia i ha promogut, en els darrers anys, un canvi de perspectiva de la relació amb el nostre sistema representatiu fomentant mecanismes dialògics amb la finalitat d'acostar la població a les institucions i incentivar un exercici ciutadà amb un rol central i actiu.

Malgrat que el Govern comparteix gran part de l'esperit de la Proposició de Llei, en termes generals, caldria veure la idoneïtat d'aplicar un únic i feixuc procediment i optar per simplificar-lo o aproximar-se, fins i tot, al dret de petició. L'Executiu, de forma enunciativa i sense emetre un criteri exhaustiu, té la voluntat de remarcar, mitjançant aquestes consideracions, certs aspectes que haurien de sotmetre's a revisió.

En les causes d'incompatibilitat mencionades a l'article 4.4 relatives a les condicions de capacitat de formar una comissió promotora o pertànyer-hi, s'hauria d'especificar, també, la menció expressa d'exclusió d'altres càrrecs electes, alts càrrecs i càrrecs de lliure designació de totes les administracions, institucions i dels respectius organismes públics, parapúblics o privats, dependents o participats, ja tinguin caràcter fundacional o societaris.

El Govern constata també que la Proposició de Llei ordinària preveu en diversos punts de l'articulat assignar noves competències a la Junta Electoral en matèria de control, supervisió i certificació del procés de les iniciatives legislatives populars. Creiem que crear noves funcions afegides a aquest òrgan electoral permanent hauria de partir d'una reflexió d'adequació de la finalitat principal de la Junta Electoral, tractant-se d'un procés de participació i no d'un procés electoral. En aquest sentit, cal esmentar que les persones que habitualment formen la Junta Electoral són magistrats i experts en dret. Reunir-se cada cop que hi hagués una ILP podria entorpir la funció de la cúria i dels vocals professionals del dret. No obstant això, caldria analitzar i preveure la qualificació d'una disposició final que modifiqués l'article 28 de la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum, o bé, en cas escaient, optar per la creació d'un òrgan de control paral·lel independent amb membres institucionals o experts designats per la Sindicatura a l'inici de cada legislatura, com per exemple, representants d'una visura ciutadana, Raonador del Ciutadà, representants dels comuns, del Govern, etcètera.

En relació amb els plecs per a la recollida de signatures estipulats a l'article 7, el Govern apreciaria convenient que es preveïés una estandardització de les graelles de declaració de suport i els formularis subministrats digitalment pel Consell General. Aquesta mesura facilitaria la inscripció de forma espaiada per resultar el contingut manuscrit llegible i entenedor.

Pel que fa a l'autenticació de signatures no automatitzada, el Govern creu que és una mesura innecessària que podria comportar un fre en el procediment i una saturació de l'activitat de les secretaries judicials i comunals. Complementàriament, s'ha trobat a faltar la figura dels notaris, que són els professionals de la fe pública. Altrament, seria suficient la publicació de les persones interessades signatàries durant un període raonable per objectar contra la no autenticitat de les seves respectives dades i signatura, oposar-s'hi o eventualment denunciar-la. D'altra banda, l'autenticació mitjançant fedataris especials podria arribar a ser una alternativa, sempre que aquestes persones tinguessin totes les eines, els mitjans, les garanties i els mecanismes necessaris per a l'exercici de l'encomana de donar fe de l'autenticitat de les signatures.

Així mateix, el Govern creu que és necessari esmenar i precisar en l'article 11.1 que caldrà presentar els plecs de signatures agrupades als comuns respectius, segons on tinguin registrats els drets polítics i on gaudeixin d'inscripció efectiva al cens electoral i no de residència de les persones signants.

També considera adient estipular els períodes inhàbils per celebrar processos d'iniciatives legislatives populars. No haurien de poder iniciar-se durant els períodes que transcorrin entre la convocatòria d'eleccions generals i els seixanta dies naturals posteriors a l'elecció del cap de Govern, ni en el període comprès entre la convocatòria i la celebració d'un referèndum.

L'Executiu constata que no queda clara la intencionalitat de la disposició final primera, relativa a la modificació de l'article 85 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. La modificació d'aquesta llei hauria de preveure que l'article fos qualificat, però, alhora, valorar les eventuais implicacions del canvi de sentit de la nova redacció proposada.

Tot i que la iniciativa legislativa és atribuïda constitucionalment al Consell General, també ho poden fer tres comuns conjuntament i una desena part del cens electoral nacional. Això no obstant, requereixen el tràmit previ de la presa en consideració, és a dir, l'assumpció com a pròpia per part del Consell General i el posterior desplegament del procediment legislatiu.

Entenem, si la pretensió és garantir un recurs per inadmissió, tal com es desprèn de l'article 6 de la Proposició de Llei, que no caldria modificar el sentit de la llei esmentada, ja que l'article 95 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional ja preveu que les disposicions, resolucions i actes del Consell General que no tinguin caràcter de llei i lesionin algun dels drets a què es refereix l'article 85 d'aquesta llei, poden ser impugnats directament a través del procés d'empara dels subjectes afectats, com també mana la Constitució en l'article 102.b.

La iniciativa legislativa popular consisteix en l'acte voluntari en virtut del qual la ciutadania promou i proposa al legislatiu un text perquè pugui ser acceptat com a llei. Així doncs, s'ha d'entendre la iniciativa legislativa popular com un dret de promoció d'un determinat text legislatiu que, en cada fase posterior, pugui ser admès a tràmit, pres en consideració, debatut i votat sota el paraigua del Consell General, òrgan on resideix també la voluntat sobirana popular. La ciutadania pot proposar, però no imposar-se a la voluntat d'una majoria democràtica parlamentària.

Dit això, la decisió sobre l'admissió i presa en consideració de la proposta ciutadana només pot ser objecte d'un recurs fonamentat en la vulneració dels elements aplicables a l'exercici del dret a les causes d'inadmissibilitat referides a l'article 5 de la Proposició de Llei pel que fa referència a la idoneïtat i l'oportunitat de la decisió d'iniciar o no la tramitació legislativa de la iniciativa.

Cal fer una referència especial a la disposició final segona relativa al desenvolupament reglamentari proposat en el text. El Govern considera el contingut del text prou detallat i concret i no veuria necessari preveure un reglament. Aquest és el criteri favorable del Govern sobre la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular, tenint en compte tot el que s'ha exposat anteriorment i que sotmetem a la consideració del Consell General.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Intervé ara per presentar la Proposició de Llei en representació del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

La participació ciutadana és la base del sistema democràtic. La participació és un element implícit en les democràcies occidentals avançades, favorables a la intervenció de la ciutadania en tots els aspectes de la vida econòmica, política, cultural i social. La participació ciutadana abasta diferents nivells d'implicació en els processos públics i en diferents formes, també de participació, des de l'accés a la informació pública, la consulta, els pressupostos participatius, les agendes locals 21, els consells consultius i la iniciativa popular.

La participació ciutadana requereix la implicació de la ciutadania en aquelles activitats que estan destinades a influir en l'execució de les accions polítiques concretes. S'entén, doncs, com el procés pel qual la ciutadania, a títol individual o col·lectiu, desenvolupa una acció tendent a vincular una opinió amb els àmbits polític i públic.

En una democràcia representativa, ciutadans i ciutadanes, de manera lliure i voluntària, exerceixen la seva sobirania escollint aquelles persones que els representaran a les institucions polítiques, com així ho recull la nostra Constitució quan diu que la sobirania resideix en el poble andorrà, que l'exerceix per mitjà de les diferents classes de participació, i de les institucions que estableix aquesta Constitució.

La participació ciutadana contribueix a millorar la democràcia, l'eficiència i l'eficàcia de les decisions polítiques i el consens ciutadà, a augmentar també la legitimitat dels sistemes polítics, a optimitzar el rendiment institucional i a formar, en definitiva, millors ciutadans i millors responsables polítics.

La institució on es concentra aquesta representació ciutadana és el Consell General. És en els parlaments on es formalitzen les majories, d'acord amb els resultats electorals, que han de determinar la composició dels governs. A més, en els parlaments és on es realitza la tasca d'impuls i de control de l'acció de Govern mitjançant diferents tipus d'instruments com les preguntes, mocions, debats. I és aquí, també, on es debaten i s'aproven les lleis que han de regular l'organització de diferents activitats que conformen la nostra vida en comunitat. L'activitat parlamentària en general, i la legislativa en particular, és cabdal en un sistema democràtic que vol consolidar polítiques del benestar.

No descobreixo res de nou si afirmo que la democràcia representativa no passa per un dels seus millors moments. La realitat mostra l'allunyament que s'està produint entre governants, representants i governats i representats, cosa que comporta una desafecció cada cop més gran d'aquests segons cap als primers. A Andorra, un 46,10 % dels nacionals que van participar en la darrera enquesta política del CRES assegurava que la situació política general era regular, un 17,10 la veia dolenta o molt dolenta i un 31,6 creia que era bona. En dos anys, la percepció de la situació política és regular, ha augmentat respecte a l'any anterior, ha baixat la que la considerava bona i també ha baixat una mica la que considerava, també, dolenta.

Pel que fa als motius del descontentament en el funcionament de la democràcia, tenim que el principal motiu, segons l'enquesta, és una gestió del país incorrecta. Segueixen les persones que opinen que el Govern respon a interessos particulars, cito textualment «dels rics i oblida a la resta dels ciutadans»; els que pensen que no es respecten els drets socials: habitatge, sanitat, nivell de vida, condicions laborals; els que creuen que, directament, no és un sistema democràtic, el nostre; els que diuen que hi ha una mala gestió econòmica, i en darrer, els que opinen que tenim un sistema electoral deficient deguda la manca de representativitat.

Pel que fa a l'abstenció electoral, el 2019, la participació en les eleccions generals va ser del 68,3 %, tres punts per sobre de la del 2015, i la de les eleccions comunals va ser del 56,6, més de quatre punts per sota del que va passar el 2015. A part d'aquestes oscil·lacions, el que és cert és que l'any 2005 la participació en les eleccions generals era de més del 80 % i a les comunals, el 2003, era més del 78 %. És a dir, que en poc menys de deu anys la participació ha tingut un descens significatiu.

Aquest, però, no és un problema que ens afecta només a nosaltres. Politòlegs i sociòlegs han posat de manifest que hi ha un dèficit de democràcia occidental, ja que aquesta està privada d'elements que, tanmateix, hauria de tenir. I és que, en efecte, l'experiència està demostrant que la participació directa de la ciutadania en els assumptes públics no pot finalitzar en l'elecció dels seus representants.

Sempre ha existit un debat entre dos models perfectament diferenciats de democràcia, la representativa i la directa, on els ciutadans poden participar directament en la vida política i no a través dels seus representants. Actualment, existeix una diversitat de formes democràtiques que oscil·len entre aquests dos models en funció d'un major o menor reconeixement. Però no es tracta de triar entre un i l'altre, sinó de fer el necessari perquè tots dos models puguin conviure conjuntament, actuant com a control de l'un sobre l'altre. No obstant això, la realitat no és així.

Actualment, existeix una major preferència pel protagonisme dels partits polítics com a espai principal de la participació ciutadana, aconseguint que les institucions de participació directa com la ILP o el referèndum hagin quedat relegats a un segon pla. Hi ha altres elements de participació ciutadana en la qual cal aprofundir per poder aconseguir la necessària revitalització d'aquesta democràcia. I entre aquests instruments comptem per fer-ho amb iniciativa legislativa popular.

Creiem fermament que és necessari promoure aquesta participació per combatre la desafecció política, la crisi de confiança en els partits polítics, l'abstenció electoral, per comptar amb una ciutadania més protagonista i per consensuar solucions als problemes, i per fomentar la corresponsabilitat ciutadana, enfortint així la cooperació i l'esforç en pro de l'interès comú.

Com diu el polítleg, i ara ministre, Joan Subirats: cal ampliar la base de consens social de moltes decisions o del contrari, l'erosió de les institucions anirà creixent. Si estem davant d'una crisi de la democràcia representativa, cal cercar alternatives o solucions per evitar, o almenys corregir, en la mesura que sigui possible, aquesta situació.

Per aquests motius, el nostre grup parlamentari ha cregut necessari presentar la Proposició de Llei reguladora de les iniciatives legislatives populars per propiciar un augment de la participació ciutadana en els processos d'elaboració de les lleis. La iniciativa, com ja s'ha explicat, és una figura jurídica que permet a la ciutadania promoure la tramitació parlamentària d'una llei. La seva aprovació final continua, però, en mans dels representants, però permet a la ciutadania incidir en l'agenda legislativa i, per tant, acostar-la a allò que són les seves preocupacions.

El Reglament del Consell General, en el seu article 102.d, recull les proposicions de llei tramitades per una desena part del cens electoral nacional d'acord amb la llei. El Consell és conscient de la mancança d'una regulació específica que determina el procediment i esdevé inajornable la seva regulació. El nostre grup parlamentari ja ho va posar de manifest a través d'una esmena a la llei de transparència i accés a la informació, i la majoria va considerar que no ens podíem autoencomanar la tasca de regular-ho a través d'una encomana al Consell General, tal com ho plantejàvem.

La Llei 33/2021 de Transparència, accés a la informació pública i Govern obert, que va entrar, per cert, en vigor ahir, ja recull la participació ciutadana com a dret dels ciutadans a intervenir de forma directa o indirecta en les polítiques públiques a través de la deliberació i la recerca de consens per mitjà de presentació de propostes i suggeriments. Recordar que l'esmentada llei ja recull les iniciatives reglamentàries populars. La ciutadania té dret a presentar a l'Administració pública propostes d'iniciativa de normativa de caràcter reglamentari. Ara es tractaria de legislar la iniciativa legislativa popular.

El 17 de maig del 2012, el Consell General aprovava la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental, més coneguda al carrer com la Llei antitabac. Aquell va ser un dia molt important. Primer, perquè per primera vegada al nostre Parlament, s'acceptava un text fruit d'una iniciativa legislativa popular. La primera i, malauradament, l'única. I perquè s'apostava fermament per una regulació que protegia els no fumadors en un país on el tabac sempre ha estat un producte clau, econòmicament parlant. No va ser gens senzill per

als seus promotors el punt d'haver de tornar a recollir les signatures a causa d'una manca de procediment. Per evitar els problemes i els inconvenients, es tracta de regular i procedimentar aquestes iniciatives legislatives. Per fer-ho, hem partit de l'experiència dels països dels nostres veïns per presentar un text, enteníem senzill, que està sotmès, com no pot ser d'una altra manera, a tots els canvis i millores necessàries i oportunes per part dels grups parlamentaris de la Cambra.

Amb aquest text es promou que la ciutadania s'involucri més en les decisions polítiques, alhora que possibilita una major democratització de l'agenda política. I per fer-ho, requereix organització, coneixements, recursos materials, que a voltes no són accessibles per a qualsevol grup de ciutadans. La Proposició de Llei que regula la iniciativa popular està formada per 17 articles, 2 disposicions addicionals i 3 disposicions finals. Les persones de nacionalitat andorrana inscrites en el cens electoral i que no estiguin privades dels drets polítics tenen dret a exercir la iniciativa legislativa popular, la qual s'exerceix per mitjà de la presentació a la Sindicatura d'una Proposició de Llei amb el suport de les signatures degudament autenticades corresponents al 10 % del cens electoral. La Llei descriu un seguit de matèries que estan excloses de la iniciativa, com són les relatives al pressupost de l'Estat, la reforma de la Constitució, els tractats internacionals, aquelles que siguin contràries a la Declaració Universal dels Drets Humans o altres acords i tractats sobre drets humans que formen part del nostre ordenament jurídic, i finalment, aquelles que pretenguin restringir o anul·lar drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals.

Pel que fa a la seva tramitació i procediment, el text s'ha de presentar la Sindicatura, juntament amb una memòria explicativa de les raons que aconsellen la tramitació i l'aprovació d'aquesta Proposició de Llei, les fonts de suport i el finançament de la iniciativa ciutadana proposada, així com la relació dels membres que componen la comissió promotora de la iniciativa. Les iniciatives populars proposades i registrades s'han de fer públiques mitjançant els mecanismes existents a aquest efecte i han de ser comunicades al Govern i a les altres institucions o administracions que puguin estar afectades.

La comissió proposem que pot interposar, en els termes que estableix la legislació aplicable, un recurs de revisió contra la resolució de la Sindicatura per la qual no s'admeti a tràmit la proposició de la Llei. La nostra proposta possibilita que, davant d'aquesta inadmissió, la Comissió Promotora pugui interposar un recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional. Una vegada rebuda la notificació de l'admissió de la Proposició de Llei, s'ha de presentar a la Junta Electoral els plecs necessaris per recollir les signatures. La Comissió Promotora ha de recollir les signatures en un període de 120 dies hàbils, a comptar del dia en què la Junta Electoral li hagi retornat el primer grup de plecs segellats. La Sindicatura pot prorrogar aquest termini fins a un màxim de 60 dies hàbils si concorren causes degudament justificades. Correspon a la Junta Electoral vetllar per la regularitat del procés de recollida de signatures.

La ministra ha explicat, les signatures s'han d'autenticar davant d'un secretari o secretària judicial, o secretari, secretària de comú. Un cop recollides aquestes signatures, els promotors les han de presentar al Consell General, en paper o en format electrònic, amb tota la informació relativa a les ajudes i el finançament que hagin pogut obtenir. Aquesta informació es publica al Butlletí del Consell General. Demanàvem que el Govern, per

facilitar la signatura electrònica en la presentació d'aquesta iniciativa, aprovés les normes adequades per garantir l'eficàcia i la seguretat d'aquest mitjà telemàtic.

La tramitació parlamentària s'ha de fer d'acord amb el que s'estableix a les disposicions del Reglament del Consell que regulen el procediment legislatiu. En aquest punt, voldria dir que hem comès un error en els terminis i en el procediment per a la tramitació de les proposicions i que, evidentment, esmenarem. No preteníem, en cap cas, envair l'autonomia reglamentària del Consell General.

En cas que la iniciativa popular s'estigui tramitant en el moment que es dissolgui el Consell, aquesta seguirà en la nova legislatura. La Sindicatura, d'acord amb l'acord de la Junta de presidents, ha d'acordar el tràmit a partir del qual s'ha de reprendre el procediment legislatiu i, si acorda tornar a iniciar el procediment i tenir un nou debat a la totalitat, aquest s'haurà de dur a terme durant els tres primers mesos hàbils del primer període de sessions.

Està previst que el Consell General pugui abonar a la Comissió Promotora una compensació a càrrec del seu pressupost de fins a un euro per signatura, amb un límit màxim de 6.000 euros, per les despeses, sempre acreditades, del treball de la recollida de les signatures. El Consell pot acordar, també, l'atorgament d'una bestreta no superior a 2.000 euros per cobrir les despeses de recollida de les signatures.

Finalment, la disposició final modifica l'article 85 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional pel tema d'acceptar el recurs d'empara dels ciutadans, com ja ho ha expressat també la ministra. Per acabar, només insistir o incidir que la iniciativa legislativa popular és un exemple de les institucions en democràcia participativa més beneficiosa i positiva i que pot servir com a reforç de la democràcia representativa.

Per tot l'exposat, els demanem, senyores conselleres i senyors consellers, que admetin a tràmit aquesta Proposició de Llei.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Vela.

Senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

D'entrada, felicitar al Grup Socialdemòcrata per a la iniciativa i celebro l'entrada a tràmit de Proposició de Llei reguladora de la iniciativa popular. Penso que aquesta cambra, si s'acceptés la Proposició de Llei, prendria en compte les recomanacions i les línies de treball recomanades per la senyora ministra.

Per Andorra Endavant, la democràcia participativa i la transparència són els pilars de la bona salut democràtica. Pensem que cal donar el poder al poble. Cal que el poble sigui

força de proposició. Cal que participi, també, a la presa de decisió per les grans qüestions de país via referèndums freqüents com a Suïssa. Pensem que cal implantar una real cultura democràtica a nivell participatiu.

Només felicitar, una altra vegada, el Grup Socialdemòcrata. I nosaltres, des d'Andorra Endavant, pensem que cal donar el poder al poble durant el mandat polític i no pas només a nivell de les eleccions generals per triar els seus representants polítics.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyor nunci. Gràcies, senyora síndica.

El capítol II de la nostra Constitució descriu les diferents formes del procediment legislatiu. I l'article 58.2 diu que tres comuns conjuntament o una desena part del cens electoral nacional poden presentar proposicions de llei al Consell General. Per tant, la iniciativa legislativa popular forma part del nostre ordenament jurídic. Així ens ho recordava en un article de premsa el 4 de gener de 2021 la senyora Noemí Rodríguez, periodista i avui coordinadora per a Europa de la Xarxa de Comunicadors de la Federació Iberoamericana d'Ombudsmen.

La senyora Rodríguez fou la promotora de la primera iniciativa legislativa popular de la història d'Andorra i d'aquesta iniciativa en va sortir la Llei 7/2012, del 17 de maig, de protecció contra el tabaquisme passiu mediambiental. En ser pionera, de segur que es va trobar amb molts obstacles i, malgrat tot, va arribar a l'èxit en la seva demanda. Això sí, ens demanava un desplegament reglamentari que dicti de manera clara i senzilla com fer servir aquesta eina democràtica: iniciativa legislativa parlamentària. Per què? Perquè se'n promogui l'ús i perquè es pugui garantir la traçabilitat de les dades de les persones que hi prenen part.

Els companys socialdemòcrates avui han fet un pas més i el maig del 22 han presentat una Proposició de llei reguladora sobre la iniciativa legislativa popular. El Govern ha emès un criteri favorable, amb matisacions, sobre aquesta Proposició de llei que avui es pren en consideració. El nostre grup parlamentari, des de Terceravia també considera adient el desplegament d'una regulació sobre les iniciatives legislatives parlamentàries. Per tant, en aquest sentit. Donarem suport a aquesta iniciativa legislativa i farem les nostres aportacions via esmena amb les matisacions escaients i també durant el treball en comissió.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora López. Seria el seu torn ara.

La Sra. Eva López:

Moltes gràcies, senyora síndica.

La iniciativa legislativa popular és una part essencial de la nostra democràcia. La seva regulació dona eines a les ciutadanes i ciutadans per tal de participar en el marc del poder legislatiu. Els representants electes tenim el deure de fer arribar les inquietuds de la població al Consell General. Tenim, igualment, l'obligació de tractar aquests temes que són d'actualitat per a assegurar el benestar social. La nostra Constitució, tal com ja s'ha recordat, preveu al seu article 58 que la iniciativa legislativa es pot portar a terme per una desena part del cens electoral nacional. Per aquests motius, els grups parlamentaris de la majoria defensem i defensarem sempre la iniciativa popular com una eina bàsica de la població per tal d'intervenir en les polítiques públiques.

La presentació de propostes i suggeriments legislatius no pot ser una eina residual i, per tant, cal garantir una utilització efectiva i recurrent per a la nostra societat. La seva utilitat és evident en una democràcia com l'andorrana, que cada vegada més està oberta a la globalització del segle XXI. Per la seva pròpia definició, la iniciativa legislativa popular ha d'engrescar la població a formar part del procediment legislatiu i, per tant, tal com pretén la present Proposició de Llei, cal establir i definir els mecanismes necessaris.

En aquest sentit, és important sistematitzar el procediment de recollida de signatures i així garantir que les plataformes promotores tinguin la màxima capacitat per arribar a la població. S'ha de garantir la llibertat d'opinió des de la diversitat i la tolerància durant tot el procés, demostrant que la societat andorrana és plural i tolerant. Hem d'aconseguir que cada proposició d'iniciativa legislativa popular generi un espai de debat que enriqueixi la societat.

Per aquests motius, els grups parlamentaris de la majoria votarem a favor de l'admissió i de la presa en consideració de la Proposició de Llei, ja que considerem del tot essencial la participació ciutadana en l'elaboració de les normes. Caldrà tenir en compte el criteri de Govern, però presentem el nostre compromís formal de treballar el text en comissió i sempre de manera constructiva, per tal de poder elaborar un text consensuat que compleixi tots els criteris necessaris per garantir que la nostra ciutadania pugui exercir el seu dret a proposar lleis que formin part de l'ordenament jurídic de tota la societat andorrana.

Abans de finalitzar, sí que m'agradaria fer un petit incís per no deixar de banda que, a criteri del nostre grup, la primera iniciativa popular va ser, de fet, la demanda del vot de la dona. No sé si era per fer aquest incís.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Govern desitja intervenir?

Alguna altra intervenció per part dels grups? Senyora Vela, teniu la paraula pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Res més que agrair la vostra disposició per poder treballar i millorar la present Proposició de Llei. Recullo totes les consideracions i reflexions que ha fet el Govern entorn de la Llei per poder-la millorar i especificar. Perquè l'interès principal és que sigui una Llei facilitadora i que permeti a la ciutadania la iniciativa legislativa. I corregirem tots aquells punts, tots aquells aspectes que se'ns han dit per evitar això, per evitar assumir coses que no toquen i passar de l'autonomia del Consell General. Moltes gràcies i bé per treballar amb moltes ganes, doncs suposo que a la tornada a la tardor.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Alguna altra intervenció?

A la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració per assentiment.

Es pren en consideració la Proposició de Llei i, segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General, s'obre un termini de quinze dies per a poder presentar esmenes, que no poden ser de totalitat.

Farem una pausa de quinze minuts.

(A les 17.32 h se suspèn la sessió)

(A les 17.57 h es reprèn la sessió)

Punt número 6. Examen i votació de la Proposició de Llei de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el butlletí número 82/2022 del 20 de juny.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre Senyor Josep Pintat Forné, nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

A la reunió del dia 12 de maig del 2022, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost em va nomenar ponent de la Proposició de Llei de representació digital de mitjans, l'ús de cartografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió.

A l'esmentada Proposició de Llei li foren presentades 38 esmenes a l'articulat per part dels grups parlamentaris Ciutadans Compromesos i Demòcrata. La Sindicatura, en data 11 de maig de 2022 i als efectes determinat per l'article 18.1.d del Reglament del Consell General i d'acord amb el que disposen els articles 93, 110 i 112 del Reglament del Consell General, va admetre a tràmit les esmenes formulades pels grups parlamentaris. D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, l'esmentada Proposició de Llei, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades, foren transmeses a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost el dia 11 de maig de 2022. La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, en el decurs de reunions celebrades els dies 19 de maig, 9 i 6 de juny de 2022, ha analitzat la Proposició de Llei i esmenes que havien estat presentades.

De les esmenes que hi figuren a l'informe de la ponència, 27 esmenes s'han aprovat per majoria, 3 esmenes han estat retirades per obrir el pas a establir unes transaccions que han estat aprovades per unanimitat i 8 esmenes han estat retirades per obrir el pas a establir unes transaccions que han estat aprovades per majoria. El resultat de la votació de les esmenes presentades pels grups parlamentaris i de les modificacions que s'han dut a terme d'acord amb les propostes de tècnica legislativa i adequació a les regles i els usos formals i lingüístics del Consell General, que els membres de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost han considerat escaient fer figurar, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració del Consell General.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem el torn d'intervencions.

Senyora Carine Montaner. Si desitja intervenir, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Fa temps que parlem d'actius virtuals. Permeteu-me fer memòria. La primera Proposició de Llei sobre la temàtica d'actius virtuals es va entrar el desembre de 2018 per grup de la majoria demòcrata: el Víctor Naudi, la Sílvia Bonet, el Josep Pintat, el Joan Carles Camp, el Josep Majoral, el Josep Pintat, el Carles Naudi, impulsor de la iniciativa, el Joan Carles Camp i jo mateixa. Fa quatre anys. Hem perdut molt de temps i moltes oportunitats, però

com diu la frase popular, val més tard que mai. Per acabar, només dir que celebro la Proposició de Llei, avui, i felicito el Carles Naudi per la seva tenacitat, perquè quatre anys són molts anys en política i uns quants cabells blancs per a alguns. (riu)

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells. Teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Uns quants cabells blancs sí, senyora Montaner. La veritat és que aquests quatre anys ja han anat sortint cabells blancs. Però també li he de dir que si avui tenim la Llei aquí a votació és pel treball en equip que hem fet. I permeteu-me que felicitï també tots els consellers que hi han participat en comissió, però molt especialment el Marc Magallon i el David Montané, que durant tot aquest temps han sigut inefables companys de viatge per arribar a la votació que avui tenim aquí al Consell General.

Abans de parlar de la Llei, fem una mica el símil d'una cosa molt andorrana que ens fa entendre què és això dels actius virtuals basats en tecnologia *blockchain*. I aquí, a Casa de la Vall, és el millor lloc per explicar de què va això de la tecnologia *blockchain*, i és l'Armari de les Set Claus. Llavors, per fer les analogies el que seria la clau pública de la tecnologia *blockchain* a l'Armari de les Set Claus, seria cada un dels set panys. El que és la clau privada de la tecnologia *blockchain* és cada una de les set claus que tenim els consellers majors. Les dents de cada una de les claus, que són diferents, seria l'encryptació. Després hi hauria una cosa que és quan se'ns avisa als consellers que hem d'anar tots a la vegada a obrir de forma simultània aquest armari.

A més a més, cal dir que el càrrec de ser el conseller major de la parròquia és el que t'atorga el poder de tenir aquesta clau i que només tu saps on està guardada. Cadascú sap on la té, però en teoria només el conseller major de cada parròquia sap on té guardada la clau i, com deia, és el càrrec el que et faculta a tenir aquesta clau, que t'avisin, a introduir-la de forma simultània a cada armari i obrir-lo. I evidentment, si no ho fan els set consellers majors a la vegada, el contingut de l'Armari de les Set Claus no es pot canviar, no es pot alterar, no es pot treure un document i esborrant-ne cap part. Per tant, és el que es diu el registre distribuït perquè ho tenen, en aquest cas, en coneixement i la facultat set persones a la vegada.

Amb això volia fer una mica el símil de quina és l'analogia o la similitud de la tecnologia *blockchain* amb una cosa molt nostra com és l'Armari de les Set Claus i que crec que, en definitiva, ens ajuda una mica més a entendre tota la nomenclatura i taxonomia que conté l'avui Proposició de Llei. Una Proposició de Llei que, al final, el que ha buscat sempre, ja el 2018 quan vam fer la primera proposta, senyora Montaner, és facilitar un entorn òptim. Un

entorn òptim, sempre amb seguretat jurídica, sempre al tomb del desenvolupament tecnològic, que ja veieu que és imparable avui dia i que ha d'anar acompanyat de la societat, com més acompanyat millor, perquè és una tecnologia que avança molt ràpidament i que ha de respondre a les necessitats del mercat.

I això, el que fa aquesta llei és permetre la participació dels agents del mercat amb la màxima seguretat jurídica en aquest mercat canviant, com deia, i fer-ho amb normes estrictes de protecció de l'inversor, de la protecció de dades personals, de la contractació electrònica, de l'abús de mercat i el ja conegut, que sempre defensem, blanqueig de capitals i finançament del terrorisme. És a dir, és una llei que vigila i que a més, fa una encomana al respecte, que això no succeeixi.

I aquesta llei el que ha de permetre és que hi hagi innovació en l'àmbit empresarial. És a dir, és una llei que ens ha de permetre, des d'un punt de vista dels empresaris autònoms que s'hi dediquin, ser més eficients i reduir els seus costos. I en aquesta tecnologia *blockchain*, el que fem és fer-ho en un entorn més resiliència, perquè se sobreposa a grans esdeveniments que puguin ser fatals, com també tecnologies com la identitat digital, els contractes intel·ligents, la intel·ligència artificial, la robòtica, la realitat virtual, la realitat augmentada, la biomedicina, el *data mining*, etcètera. Tot aquest entorn de tecnologia que va acompanyat i que gira al tomb de la *blockchain* i del que avui estem regulant són elements que el que fan és crear valor d'una forma àgil, moderna a la nostra societat.

I ja, per parlar de la llei, el que fem en aquesta llei és identificar aquells estàndards que ens han de permetre superar els reptes econòmics que aquesta tecnologia ha posat sobre la taula. Hi ha estàndards que els identifiquem, com deia, per superar aquests reptes que ens ha ficat la societat moderna sobre la taula quan altres països ja se'ns han avançat, com molt bé deia. També és veritat que no arribem els últims. Però és veritat que hauríem sigut els primers o dels primers havent-ho fet el 2018. Però aquests reptes hi són. El que no podem és girar l'esquena a una cosa que està passant, perquè aquesta inversió existeix. Els participants en aquest sistema o en aquest ecosistema existeixen i el que hem de fer és facilitar, regular i donar seguretat jurídica perquè això succeeixi amb garanties a dins del nostre país.

Aquesta llei inclou tota la taxonomia i tota la nomenclatura que ja vam discutir amb el senyor Miró fa uns mesos, quan vam fer l'admissió a tràmit de la complexa que pot arribar a ser, però no fa altra cosa que atorgar confiança en aquest entorn a tots els usuaris. I en aquest entorn hi afegeix elements com la identitat digital, com els *smart contracts*, i al final el que permet és intercanviar valor, és a dir, tenir transaccions d'una forma segura i d'una forma eficient. Perquè ho tenim a partir d'avui regulat i això el que genera és un clar avantatge, no només per als andorrans i empresaris andorrans, sinó també per a Andorra com a punt d'atracció d'aquestes inversions perquè vinguin a Andorra participants d'aquest ecosistema i perquè, molt important, no marxin d'Andorra participants d'aquest ecosistema que han anat marxant. És molt trist que hi hagi empresaris andorrans de tota la vida que han hagut de fer inversions d'aquest tipus fora de les nostres fronteres perquè fins avui no ho teníem regulat.

Què fa el text, a més a més? El text regula la *tokenització*, *tokenització* que, per avui, només es pot fer en un espai o en un ecosistema tancat, per exemple en una estació d'esquí, en un festival de música, en un establiment hotel·ler. Com si fos una moneda virtual, perquè ens

entenguem, com si fossin les fitxes que compres en un concert per comprar menjar o beguda. Però també he de dir que el text, que crec que és la part més positiva, regula aquells terminis en els quals, des de l'autoritat financera i des del Govern, s'han d'acabar de regular totes aquelles parts financeres, és a dir, tot allò que concerneix els actius digitals financers, perquè aquesta llei tingui el cent per cent de la potència que creiem que ha de tenir i que pot aportar a la nostra societat econòmica un cop, això, des del Govern i des de l'AFA s'hagi fet.

Altres coses que permet aquesta nova llei, per exemple, és l'emissió de deute públic en format digital. També preveu o contempla aspectes com la mineria de criptodivises. I al final, no fa més que començar a assentar les bases, per fi, d'una economia que ens permet diversificar-nos com a país, que ens permet, per tant, generar llocs de treball de qualitat, però també generar oportunitats per a les persones que avui vivim a Andorra, sigui quina sigui la nostra ocupació, i que al final són transaccions que l'any passat van significar, si no vaig errat, més de 40.000 milions de dòlars de transaccions a nivell mundial.

En definitiva, des del nostre grup parlamentari, avui fem el primer pas o el següent pas, després d'haver fet l'admissió a tràmit, d'una Proposició de llei que espero que avui, pel que presumeixo, quedarà aprovada i que, sens dubte, ens obre un nou horitzó. Un nou horitzó que pensem que l'obre amb garanties jurídiques, que l'obre de cara a que siguem un punt d'atenció per a molts empresaris d'Andorra que s'havien plantejat marxar d'Andorra, però també per a molts que poden veure el nostre país com un lloc on anar a fer, a crear riquesa. Perquè tenim un país preciós, amb unes muntanyes precioses, amb una seguretat física, sanitària i jurídica extraordinària i, per tant, per què no, decidir de venir a fer totes aquestes inversions en termes d'actius digitals aquí al Principat d'Andorra. És per això que Ciutadans Compromesos, evidentment votarà a favor de la proposició.

Senyora síndica, moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat. Teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, el 29 d'abril del 2021, el Consell General va votar a favor de la presa en consideració de la Proposició de llei que avui se sotmet al ple, i Terceravia també hi va votar a favor. I hi vam votar a favor de la presa en consideració perquè entenem que Andorra necessita altres vies o sectors de creixement, i la digitalització de l'economia, el *blockchain*, les criptomonedes, formen part d'aquesta via. També perquè aquesta iniciativa, a més a més, prové, també, del sector privat. Parlant amb Andblockchain, ells ens han manifestat que havia de ser una llei de consens, que s'hagi treballat consensuadament, tant amb

l'associació de bancs, com el Govern, com amb l'AFA, amb la CEA, com amb emprenedors i empresaris.

Aquesta llei, al llarg de la tramitació, des del 22 d'abril de 2021, ha tingut una virtut, una virtut molt gran, que ha posat en evidència tot el que és l'Administració i el Govern d'avui dia. No estem preparats. No estem preparats. Hem vist tot un procés, i van seguir el criteri de Govern, que gentilmente ens va oferir poder tenir converses amb l'INAF o amb la UIFAND cosa que els agraïm, i que ho van fer i ho van demanar pels conductes oficials.

Tota la complexitat que hi ha de la mateixa... —el desencaix— de la mateixa Proposició de llei en l'ordenament jurídic, això potser posa en evidència que si volem tenir noves oportunitats, que si volem tenir noves vies per explorar, hi ha molta feina a fer, perquè si no, anem tard i anem molt malament. I també es van viure episodis que ja van quedar solucionats per la nostra part, que inclús puguin donar peu a una ingerència per part del mateix Govern a l'òrgan legislatiu, adjudicant contractes amb un bufet jurídic perquè redactés les esmenes. Es van formular les corresponents preguntes. L'adjudicació ja va quedar retrocedida, ja es va explicar el fi. Però tot això va posar en evidència el col·lapse que va generar. I el col·lapse venia generat perquè era una llei —una proposició— presentada pels principals grups que donen suport al Govern de coalició.

Amb una proposició que havia estat presentada per l'oposició, tot això no hauria estat viable perquè, primer, és una matèria molt complexa, molt difícil de regular, i realment ha comportat un llarg camí. Un llarg camí que crec que el que ha vingut a posar en evidència és això. I, per tant, el text que se sotmet avui dista i s'aparta molt del que va ser la proposició que es va plantejar inicialment, que era molt ambiciosa i molt àmplia. I alhora, també, posa en evidència que no és senzill regular això, perquè els mateixos Bancs Centrals Europeus tenen les seves traves i les seves dificultats. I a més, està regulat a l'entorn o tenint present un futur esborrany d'un reglament mica i, per tant, un esborrany és un esborrany. És complex. Però Andorra, si vol avançar i tenir diversificació, s'haurà de posar les piles. I avui dia no és el cas.

Vam compartir, i ho vam compartir moltes vegades amb el senyor Naudi quan formàvem part del mateix grup parlamentari, que un dels camins d'emprendre per generar noves oportunitats és aquest. El vam compartir i ho continuem compartint. I en aquest sentit, donarem suport a aquesta llei. Perquè almenys té la virtut de posar ordre. Almenys té la virtut que ens empeny molt més per anar endavant. Què es permetrà? Bé, això el temps ho dirà. I pel que es permetrà, hi ha un punt que és evident. I aquí sí que li demanaria al Govern una mica d'atenció especial.

Hi ha tot un desplegament reglamentari que està pautat que com més es pugui agilitzar, millor anirà, i perquè avui dia també hi ha actors, que ja hi són, al mercat, i quan es parla de temes de riscos potencials o de riscos, els que es vulguin, doncs home, com més aviat ens posem al dia, millor. I si volem avançar i cercar noves oportunitats, els reptes són majúsculs. I és adequar l'Administració pel que volem anar a buscar i no anar a correcció i a empenyes.

Per tant, el vot de Terceravia serà favorable, tot i que la llei no compleix les expectatives àmplies que compartíem i que vam haver de dir que inclús ens les fessin arribar abans

d'entrar-la a tràmit i que va anar minvant, perquè inclús es parlava d'un possible banc central. I això ha desaparegut. Però, si volem afrontar el futur amb possibilitats, el que ens ha posat en evidència aquesta proposició és que s'ha de fer un esforç i molt gran.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Senyor Marc Magallon, és el seu torn.

El Sr. Marc Magallon:

Gràcies, senyora síndica.

La Proposició de Llei d'actius digitals és una aposta clara i decidida dels grups de la majoria. Un aspecte que les tres forces polítiques portàvem als programes electorals i que forma part de l'acord d'aquesta legislatura. El text que avui sotmetem a la votació del Consell General és un text extremadament tècnic i que regularà aspectes cabdals per a la digitalització del país i de la nostra economia. Són tecnologies i procediments que avui en dia veiem llunyans o només una immensa minoria d'entesos en la matèria, però que acabaran sent omnipresents en la nostra vida en un futur molt pròxim.

Aquesta nova forma de fer, on tot el que pugui ser digital ho serà, i sense cap dubte, complicada per als ciutadans de més edat i/o poc familiaritzats amb l'entorn digital, serà cada vegada més present en les nostres vides. Ja no té aturador. I no podem fer com si això no anés amb nosaltres. Tots hi estem o hi estarem sotmesos. Vista aquesta realitat, com més aviat ens familiaritzem amb aquest univers i, sobretot, el regulem, millor per a tots, ja que haurem avançat feina, que ben segur ens tocava fer en un futur pròxim.

Parlant de forma planera, la llei que aborem avui tracta sobre l'imaginari que ens hem de fer, que qualsevol mena d'actiu pot tenir i, de fet, té una representació en digital. Les coses físiques i palpables que coneixem i amb les quals estem familiaritzats, efectivament, també tenen una representació digital. La criptografia, la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain* són unes tecnologies que ens permeten vehicular i tractar totes les representacions digitals a la xarxa de forma segura, immutable i on el rastre de cada una de les accions o modificacions que realitzem amb la representació digital inicial i/o original sempre quedarà garantit. Aquestes tecnologies entrellacen una xarxa tan extensa, diversa i segura que avui dia no existeix la forma de poder-la fer desaparèixer, amagar-la, destruir-la; d'aquí la seva altíssima seguretat.

Caldrà veure si aquesta tecnologia, però, és tan segura com la que avui en dia tenim de forma analògica per assegurar l'originalitat i traçabilitat de la documentació en la qual els serveis notariais donen fe de la legalitat del transcrit, el validen, el custodien a bon resguard amb les còpies de seguretat que s'escaiguin. Només el pas del temps ens ho dirà. Està clar, però, que aquestes noves tecnologies, les quals iniciem la seva regulació, igual que la digitalització en general, fan que els tràmits habituals físics que tenim per costum fer i que requereixen sovint d'un encadenament de visites, trobades, siguin a partir d'ara molt més

àgils, donant-los l'opció a la ciutadania de realitzar-los en els horaris que triï i des d'allà on vulgui.

Amb l'aprovació d'aquesta llei definirem les nomenclatures que envolten aquest món digital. D'aquesta manera tots usarem el mateix llenguatge a l'hora de referir-nos a tots els conceptes i accions que envolten aquesta xarxa global. També descrivim què i qui poden representar digitalment un actiu i com es duran a terme les autoritzacions, supervisions i control d'aquests. Alhora, es posen les bases d'un règim jurídic per regular les activitats en aquest àmbit. Com s'haurà d'informar les administracions de tot allò que s'ha digitalitzat? Quines són les obligacions dels participants i custodis? I es podran vendre o comprar aquestes representacions digitals? El text legal, que d'aquí una estona votarem, també regula la part financera dels actius digitals. Aquesta és una de les parts més sensibles d'aquesta llei per tot el que pot comportar en un mercat nou que s'està començant a regular a tot el món i que encara molts veuen com un lloc per a l'especulació salvatge o el blanqueig de capitals.

Tot allò que és nou i que està en procés de regulació sempre pot ser fruit d'utilitzar-se de forma fraudulenta per aquelles persones que, amb males intencions, busquen alguna falla en el sistema o una finestra oberta per anar fent de les seves sense el preceptiu control de les autoritats. Evidentment, hem treballat de valent perquè això no passi. Però, com tot nou sistema com aquest, ben segur que alguna desconeguda petita escletxa pot tenir, per molta anticipació i previsió que puguis tenir. Com qualsevol cosa nova i no provada, sempre, per molt mínim que pugui ser, cabrà la possibilitat d'aquell minúscul imprevist que ningú podia imaginar ni anticipar. De cara al món, difícilment ens podem permetre, ni nosaltres ni ningú, cap imprevist que hauria d'estar previst.

És per aquesta raó que, mitjançant les esmenes presentades pels grups de la majoria, hem volgut dotar de més temps i mitjans tota aquella part de la llei més sensible, com ara l'apartat financer, per donar-nos i donar també més experiència i recorregut a aquestes noves tecnologies per demostrar-ne la màxima fiabilitat, seguretat i protegir així els consumidors, usuaris, inversors i, en definitiva, tots nosaltres, ja que el futur passa per aquí, la digitalització.

Avui, en aquesta sessió de Consell General, demostrem la nostra voluntat d'avançar cap a la digitalització com a element bàsic de diversificació de la nostra economia. Un camí que ja vam començar a recórrer modificant la llei dels serveis de confiança electrònica i regulant els esports electrònics. I avui seguim endavant amb el compromís de seguir treballant en els pròxims mesos en tots aquells aspectes que, de moment, s'ha optat per donar-los més temps i regular de forma més escaient, amb la màxima seguretat i fiabilitat el desplegament reglamentari previst.

Per tots aquests arguments exposats avui, els grups de la majoria donarem el nostre suport a aquesta Proposició de llei i encoratgem a la resta de l'arc parlamentari a fer el mateix.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyor Joaquim Miró, teniu la paraula.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, des del grup parlamentari...

La Sra. síndica general:

Senyor Miró, intenti parlar amb el micro... prop del micròfon, si us plau.

El Sr. Joaquim Miró:

M'he d'acotjar.

Des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, com els deia, votarem «no» a la Proposició de Llei d'actius digitals. Una llei, com ens ha dit el senyor Naudi, com ja els vaig dir a la seva presa en consideració, difícil d'entendre, extremadament tècnica i complexa, i amb una terminologia confusa, enumerant una sèrie de conceptes genèrics i de difícil encaix en la legislació actual. Per aquest motiu, els varem proposar de retirar la llei i consensuar un text alternatiu, potser menys ambiciós, on el sector financer i altres actors es podrien trobar una mica més còmodes. Però també hem de reconèixer que, tot i aquesta dificultat, aquesta Proposició de Llei era ambiciosa i pionera. I aquí m'adhereixo a les paraules de la senyora Montaner i felicito el senyor Naudi per la seva tenacitat durant tants anys.

Pocs països han legislat fins a la data en aquesta matèria i ens trobem davant d'una amalgama de productes financers, criptomonedes, bancs digitals, etcètera, sense cap mena de regulació o molt poca. Avui en dia, i també ens ho ha recordat el senyor Naudi, estem en una situació on la societat i la tecnologia va molt per davant de les nostres institucions. Només com a exemple, i torno a referir-me al senyor Naudi, al món actualment hi ha 160 monedes o 165 monedes oficials de curs legal i més de 8.000 criptomonedes, o diner digital, sense cap regulació. Però això no deixa que, en la majoria de països, aquestes criptomonedes i altres actius digitals financers estan acceptats i tothom hi pot accedir lliurement. Aquí a Andorra, malauradament, encara que no estigui reglamentat, no hi podem accedir de moment.

Mirin, crec, i això ens ho ha recordat també el senyor Pintat, que aquesta Proposició de Llei ja va néixer una mica coixa i fins a la data d'avui ens hem trobat fins i tot que els grups que la van proposar no saben ben bé com fer-ho. D'entrada, el dia de l'admissió a tràmit, el Govern, en el seu criteri, ja ens avisava dels perills i riscos que podria comportar l'aprovació d'aquest text. Riscos basats en l'opinió d'organismes internacionals com l'FMI, el Banc Central Europeu, el GAFI i la Comissió Europea ens advertien que els actius digitals poden ser elements crítics per a facilitar el blanqueig de capitals, entre altres. Però els esdeveniments que han envoltat aquesta llei són, com a mínim, una mica sorprenents. Com

he manifestat, el criteri de Govern no era d'allò més favorable i ja ens advertia de les dificultats que ens trobaríem per tirar endavant aquest text. Tot seguit, i recordem, segurament per error, el Govern, va adjudicar a un despatx d'advocats la tasca d'elaborar les esmenes a aquesta llei. Sortosament, i amb bon criteri, el Govern va deixar sense efecte aquesta adjudicació.

Si no vaig errat, es van sol·licitar 14 pròrrogues per part dels grups de la majoria per esmenar la llei. No sé si vam fer rècord o no, però, la veritat, durant molt temps vam pensar que la retirarien. Després d'un any d'espera, en el qual podíem creure que aquestes esmenes que presentarien millorarien el text, adaptant-lo a l'ecosistema del nostre país. Com ens ha dit el senyor Pintat, finalment, el dia 12 de maig vam començar a debatre la llei a la Comissió de Finances. Totes les esmenes, recordem que són dels grups de la majoria, un total de 38 esmenes que, segons hem pogut entendre, han estat elaborades o pactades, totes o quasi totes, amb l'Autoritat Financera Andorrana. Evidentment, el nostre grup parlamentari també s'hi va reunir, amb l'AFA, amb la UIFAND, amb la banca andorrana i amb altres experts per copsar la seva opinió. Opinió que, sense mentir-los, els diré que era contrària o molt contrària.

I bé, quin ha estat el resultat d'aquesta feina elaborada conjuntament amb l'AFA i els grups de la majoria? Doncs miri. Bastant fàcil. Han eliminat de la llei tot el que fa referència a actius digitals financers. Han eliminat del text els actius digitals financers. Tots els instruments financers digitals, tot el que sigui monetari, criptomoneda, comptes, operacions i un llarg etcètera. Si no vaig errat, en 22 esmenes de les 38 que es van presentar, s'elimina tota referència a l'activitat financera, podríem catalogar de digital. En poques paraules, senyores i senyors consellers, tot el que representi quelcom relacionat al món financer o a l'activitat financera s'ha eliminat. No sé si calia demanar tantes pròrrogues per arribar a aquest resultat. Crec que ens han deixat una llei sense la seva essència i el seu objectiu, que són els actius financers.

Els faré un símil. No serà un símil potser tan andorrà com el que ens ha fet el senyor Naudi de l'Armari de les Set claus, que ara en aquest moment li estava passant un WhatsApp a la Sílvia a veure si tenia ella la clau, perquè jo tampoc la tinc. (se sent riure) Serà complicat d'actuar com ens deia el senyor Naudi. Però bé, amb aquest símil li faré —i no li vull mancar el respecte, senyor Naudi i a la majoria i a la tasca que s'ha fet— aquest símil, li diré que se'ns va encomanar una llei per produir i comercialitzar cafè —a Andorra, difícil, però perquè se'ns entengui— i després, malauradament, de passar la dalla de l'organisme regulador, només podrem produir cafè descafeïnat i no tot, només el de sobre.

Vostès ens diran que hi ha moltes altres àrees per desenvolupar els actius i tal, la tecnologia *blockchain*... I el senyor Naudi, li reconec que ens ho ha explicat d'una manera clara i precisa, però la realitat és que ens hem quedat amb una llei que, en lloc de regular, prohibeix. I vostès mateixos ho reconeixen, ja que s'encomana al Govern que en un futur elabori un Projecte de llei per regular l'emissió d'actius digitals que es puguin considerar financers, que és tot el que vostès han escapat d'aquesta llei. Però clar, evidentment ja en parlarem la propera legislatura perquè amb aquesta ja no hi tindrem temps.

Senyora Naudi, no ho sé, però li dic, i també una altra vegada, amb tot el respecte del món, no sé si jugar-me un Dogcoin, un Shiba —un Bitcoin, no, perquè és una mica massa car—

a veure si veurem aprovats la utilització d'aquests actius digitals en un futur. Tot això per dir que, una vegada més, haurem deixat passar l'oportunitat d'equiparar-nos a la resta del món, on l'accés als actius digitals és completament lliure, encara que estigui poc regulat. Al mateix temps, haurem perdut oportunitats de negoci per als andorrans i els estrangers que volien invertir al nostre país en activitats digitals financeres. Segurament ja hauran fer les maletes per crear les seves empreses en altres indrets menys restrictius.

Com manifestava un conseller de la majoria, i no diré qui és, el dia que estarem autoritzats, molts dels actius digitals i criptomonedes ja no existiran. S'hauran inventat quelcom diferent i tornarem a fer tard. Però mirin, no solament s'hauran perdut oportunitats de negoci o empresarials, també s'haurà perdut l'oportunitat del ciutadà d'accedir als mercats digitals. Tot aquell que vulgui invertir, comprar o fer qualsevol operació amb actius digitals financers, evidentment, haurà de fer-ho, com fins ara, des de l'estranger. Evidentment, poca gent pot tenir comptes a l'estranger per poder operar amb aquest tipus d'actius. I potser encara més greu és el fet que no podem accedir als nous bancs digitals —a no ser que no tinguem, evidentment, comptes a l'estranger—, bancs digitals o *fintech* que ofereixen tot tipus de serveis financers a preus molt per sota dels que ofereixen els bancs tradicionals.

Vostè sap, senyor Naudi, que només amb un ordinador, una tablet o un telèfon mòbil es pot, avui en dia, tenir el seu banc digital on les prestacions són iguals, o diria millors, que en els bancs tradicionals. Malauradament haurem d'esperar o desesperar.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor David Montané. Teniu la paraula.

El Sr. David Montané:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, abans de començar, ja els avanço que el Grup Parlamentari Demòcrata votarem a favor de la Proposició de llei que avui se sotmet a votació. També, abans d'entrar en el fons del text, si em permeteu, m'agradaria fer una breu síntesi de la línia estratègica de les tres forces de la coalició de Govern des de l'inici de la legislatura i que va evolucionar el 2020, com bé sabeu, amb el Pla estratègic H23 per adaptar aquesta estratègia als efectes de la pandèmia.

Dins l'Horitzó 23, un dels pilars essencials de l'acció de Govern, fa referència a la diversificació econòmica i la transformació digital del nostre país. Amb aquest doble objectiu sobre la taula, tant el Govern com els tres grups parlamentaris que li donem suport ens vam distribuir la tasca de desenvolupar perquè aquests objectius fossin una realitat. El procés d'obertura econòmica engegat fa una dècada ja és una evidència i té els seus efectes sobre la nostra economia. El treball desenvolupat per adaptar-nos als estàndards internacionals en matèria d'homologació i transparència fiscal permet que tinguem un model fiscal competitiu i homologable. D'aquesta manera, hem obert i fet atractiva la nostra economia

al capital estranger. Però aquest és un procés de diversificació que no s'atura, que està en constant evolució. L'hem d'orientar i ens hem d'alinear com a país a les tendències internacionals. Per tant, la reflexió sobre com hem de continuar diversificant el model econòmic del país és també una obligació.

Dins de les opcions de la diversificació, l'economia digital és la que té més potencial de creixement. Molts ho qualifiquen de creixement exponencial. Tenim un país amb total disposició de competir i d'explotar tot el seu potencial. No podem perdre el tren d'aquesta cursa internacional, perquè si anem tard, després ja es farà molt complicat pujar-hi. La nostra economia s'ha d'anar diversificant de forma progressiva i en consonància amb l'aparició de nous sectors productius que sumaran i tindran una importància cada vegada més cabdal en el creixement econòmic i contribuiran a la creació de llocs de treball amb un alt valor afegit. I és aquí on entra en joc, entre altres, l'economia digital. Una oportunitat que és per a la diversificació, una oportunitat que estimularà els inversors que es volen instal·lar a Andorra, però que, a causa de les mancances legislatives o d'una regulació poc adaptada, acaben desistint i triant una altra destinació. D'aquesta manera, i tal com estableix l'Horitzó 23, afavorim el procés d'avançar cap a sectors que ens facin menys dependents que les tradicionals, als quals no hem de renunciar ni tampoc descuidar, sinó al contrari. Però sí que tenim l'obligació de rebaixar la pressió sobre ells.

Senyores i senyors consellers, repassem les diferents lleis aprovades, iniciatives legislatives i programes de Govern que s'han dut a terme en aquesta legislatura sobre aquest nou entorn vinculat amb la nova era digital. Dins d'aquest nou sector, que ja és una realitat, són els esports electrònics. A Andorra, el van consolidar amb l'aprovació del Projecte de Llei dels esports l'abril de l'any passat. Una altra llei relacionada amb aquesta eina digital imparable és el Projecte de Llei de ciberseguretat, que no fa gaire que el vam aprovar en aquesta cambra. També, la modificació de la Llei de serveis de confiança electrònica o l'actualització de la Llei de protecció de dades, que també era una necessitat, ja està en vigor. De forma paral·lela, tenim el Projecte de Llei d'economia digital, que actualment està en treball parlamentari. I finalment, s'actualitza la Llei de prevenció de blanqueig i la del finançament del terrorisme, especialment per adaptar-se als actius digitals.

Més enllà de la tasca legislativa, també s'ha fet molta feina. Hem de destacar que el Govern, a través de la seva Secretaria d'Estat de Transformació Digital i Projectes Estratègics, ha creat Andorra Digital i ha elaborat un pla de transformació digital sota uns principis clars per assolir una administració eficient i digital, així com per ajudar a les empreses a que es puguin digitalitzar.

I ara sí, anem a la legislació sobre l'aplicació del *blockchain*, la Proposició de Llei d'actius digitals que avui se sotmet a votació. Amb aquesta llei habilitem l'ús d'una innovadora tecnologia que ha de permetre millorar de forma significativa les pràctiques empresarials. També es pot reduir els seus costos operacionals de les empreses. Es pot permetre nous sistemes d'intercanvi de valor i noves formes de finançament empresarial, molt més àgils i adaptades als nous desenvolupaments tecnològics. En conjunt, totes les lleis que he mencionat, també la que avui confiem que aprovarem, sumat a les accions fetes pel Govern, tenen la vocació de facilitar les condicions de seguretat jurídica que serveixin de garant per al seu desenvolupament tecnològic que les fa possible.

Ara bé, hem de tenir en compte un factor fonamental, que és que no podem perdre que, per avançar en tots els punts que he esmentat, posem en risc tots els esforços de transparència i lluita contra el blanqueig de capital i terrorisme que hem anat fent durant els darrers anys. I tampoc podem posar en risc la bona reputació internacional del nostre país. És per això, senyores i senyors consellers, que també a demanda de l'AFA, els grups de la majoria hem introduït canvis via esmenes en aquesta Proposició de Llei.

Els actius digitals comptaran en una primera fase amb l'assentament d'unes bases perquè sigui possible que es comenci a obrir el país a aquest nou sector i es pugui donar garanties en aquest nou sector tan tècnic i complex com és el *blockchain*. Dotem a l'AFA de nous recursos tècnics i humans. A la vegada, i ja plantejada una segona fase, s'ha encomanat al Ministeri de Finances i també al supervisor que redacti un nou Projecte de Llei per fer que els actius digitals es considerin instruments financers. És cert que la voluntat i l'esperit inicial d'aquesta Proposició de Llei era de fer una obertura total, però el treball a posteriori, i per no contradir tots els esforços fets fins avui al país, fan que sigui necessària separar l'evolució del sector en dues etapes per tenir totes les certeses i seguretats.

I per anar acabant, des d'aquesta tribuna voldria felicitar, tal com ho ha fet el meu company Naudi, els que vam fer la Proposició de Llei, tant el Marc Magallón com el senyor Carles, i també vull felicitar totes les parts que han treballat en aquesta Proposició de Llei per la seva implicació perquè Andorra es pugui seguir transformant de forma digital amb l'objectiu final de diversificar la nostra economia.

D'acord amb tot l'exposat, i tal com ja he dit a l'inici d'aquesta intervenció, el Grup Parlamentari Demòcrata votarem a favor a la Proposició de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Govern, senyor Èric Jover. Teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Avui debatem la Proposició de Llei de representació d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*. Com vosaltres sabeu, el Govern va fer un criteri favorable quan va haver-hi la presa en consideració d'aquesta Proposició de Llei, però amb una sèrie de neguits. El criteri de Govern era favorable per molts motius. Primer, perquè, és evident, i jo crec que la majoria d'intervinents avui hi han fet referència, que hi ha oportunitats econòmiques majors associades a desenvolupar un marc legal, en aquest sentit, i a afavorir aquest sector d'activitat econòmica.

També és evident que pot ser una palanca de diversificació per a Andorra i, així doncs, és important apostar-hi i poder fer els elements jurídics necessaris perquè es tiri endavant. També, i el conseller David Montané hi acaba de fer referència, s'alinea perfectament amb

l'acció de l'executiu i amb l'acció d'aquesta cambra. I podríem fer referència a diferents projectes, és a dir, la mateixa transformació digital que hem desenvolupat i impulsat des del Govern, evidentment que va en aquesta línia. La Llei de ciberseguretat, també la Llei d'esports electrònics, la modificació de la Llei dels serveis de confiança electrònica i el Projecte de Llei que s'està treballant d'economia digital. Així doncs, hi ha una clara línia d'encaix entre les polítiques que s'estaven desenvolupant de Govern i la Proposició de Llei que va néixer dels grups majoritaris.

També, i crec que és important, és necessari dotar de seguretat jurídica a tota una sèrie d'activitats que s'estan desenvolupant amb l'objectiu de disminuir el risc reputacional que certes activitats que estan actualment en la legalitat puguin malmetre la imatge del país. Així doncs, per tots aquests motius, el criteri del Govern era clarament favorable i els motius que ens van impulsar en aquest criteri continuen sent plenament vàlids avui. Però sí que és veritat que vam expressar una sèrie de neguits des del Govern, relacionats amb l'opinió de diferents organismes internacionals, com pot ser el Fons Monetari Internacional, el Banc Central Europeu, el GAFI, la Comissió Europea... molt relacionats amb el blanqueig de capital. I així doncs, creiem que era necessari estudiar aquesta temàtica amb molta atenció. I un altre neguit, ja no era dels riscos que puguin ser els mateixos, exactament, en els diferents contextos, sinó de la nostra pròpia estructura legislativa en el marc financer.

Nosaltres, a través de L'Acord monetari del 2011, ens vam dotar, a través del Comitè Mixt, d'una voluntat d'anar regulant a Andorra tots els elements del sistema financer en base amb la regulació existent a la Unió Europea. Però vam deixar de banda tota una sèrie de temàtiques que, en aquell moment, pensàvem que no eren prioritàries i que l'únic que haguessin fet era, segurament, col·lapsar tant els serveis del Govern com els del supervisor, com, fins i tot, el Consell General a l'hora de transposar la normativa. I aquesta decisió d'aquells anys, evidentment, fa que tota una sèrie de regulacions que serien necessàries desenvolupar aquí a Andorra, actualment encara no les tenim. I així doncs, creiem que era un dels neguits també principals, que vam subratllar des del Govern, la necessitat de tenir aquest marc legislatiu.

Els grups parlamentaris de la majoria han presentat 38 esmenes i les 38 esmenes diria que ens donen molta satisfacció a l'hora d'esvaire aquests neguits. I m'agradaria agrair especialment als tres consellers generals que han liderat els grups de la majoria: el senyor Carles Naudi, el senyor Marc Magallón i el senyor David Montané. I que, gràcies a la feina que han fet de preparació d'esmenes, esvaeixen els neguits que es desenvolupen des de... que teníem al Govern en el seu inici.

També us haig de dir que, molt legítimament, els mateixos grups parlamentaris de la majoria no abandonen la idea que aquesta llei faci un pas més. I així doncs, desenvolupen tota una sèrie d'encomanes reglamentàries, però també de desenvolupament legislatiu, en el sentit que els instruments financers que actualment es deixen temporalment de banda també s'incloguin dins del nostre marc legislatiu. I així doncs, hi ha una encomana clara al Govern i al supervisor amb l'objectiu que bastim aquest marc legal, com més aviat millor, per poder fer que els actius digitals també puguin ser considerats com a instruments financers i puguem tenir la palanca encara més gran, diria, per generar encara més oportunitats econòmiques i encara millorar més la diversificació.

I en aquest sentit, us haig de dir que, si avui la Cambra vota favorablement aquesta Proposició de Llei, immediatament em posaré en contacte amb el Secretariat del Comitè Mixt per poder treballar conjuntament ja a la reunió de la tardor, de quins són els actes legislatius ja inclosos a la normativa europea i que serien necessaris per dotar a aquesta legislació que avui estem parlant de la capa que li faltaria, que és la capa dels instruments financers. Així doncs, ens mantenim amb la nostra posició inicial de favorable, un criteri favorable. És a dir, demanem que la Cambra doni suport a aquesta iniciativa legislativa. Però la gran majoria de neguits que vam expressar en el seu moment, gràcies a la feina dels grups parlamentaris de la majoria, s'han esvaït.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem el segon torn d'intervencions si així ho desitgen.

Algú desitja intervenir per part dels grups? Senyor Naudi, pel grup de ciutadans compromesos. Endavant.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, en primer lloc, el que veig que tots hem coincidit és que obrim la porta a nous sectors econòmics, a nous llocs de treball, a noves oportunitats per als joves, els nois i les noies del país. I això, senyor Pintat, m'ha semblat entendre que vostè ho qualificava de virtut. I en això jo crec que ens hi trobaran i que tots podem estar satisfets d'aquest primer pas.

Després arribaré a un mínim comú múltiple del Partit Socialista i Terceravia. Abans li voldria dir al meu amic Quim Miró, primer, que si no sap on està la clau, faci el favor de demanar-la. (riu) És la seva obligació saber on està la clau. Però, feta la brometa, amb la terminologia que empra la Llei, al final és la que és sempre internacionalment. Com li vaig dir el dia que vam fer l'admissió a tràmit, una sabata es diu sabata i un pantaló es diu pantaló. Per tant, la terminologia utilitzada en tot aquest món digital no ens la podem inventar nosaltres. Podem intentar traduir-la, però és la que és. I variar-la, que això és una cosa amb què ens hem trobat, significa restar seguretat jurídica als possibles inversors, perquè llavors no hi entenen res. Hi ha moltes pàgines de terminologia, de taxonomia, en el document, en la Llei. I de veritat que ens ho hem mirat. Hi poden estar d'acord o no amb la definició, però la nomenclatura, senyor Miró, creguim, és la que és.

Arribats en aquest punt, el mínim comú denominador, un mínim comú múltiple de Terceravia i el PS, per resumir-ho, ens han dit que era una Llei, quan la vam presentar, que era molt ambiciosa i que d'alguna forma entenc que l'hem afaitat, aquesta Llei, que no és tan ambiciosa com havia de ser. Dic afaitat per fer servir una terminologia una mica planera, no? Hem retallat. Bé.

Jo els vull ser molt pràctic. En primer lloc, fa una legislatura sencera que hem lluitat per tenir una llei d'actius digitals. I dic lluitar amb el sentit de l'esforç, de la tenacitat, que vostès han emprat. I això ho hem fet entre molts. El que avui votem, i pel que preveig, favorablement, excepte un grup, el PS, assenta les bases perquè en un termini d'un any i mig, per fer números rodons, en la propera legislatura, ja quedi del tot establert tot el desplegament legislatiu i normatiu que aquesta llei preveu, sobretot, com molt bé han dit, en la part financera. Que és segurament la part més important des d'un punt de vista econòmic.

Però també és veritat que ja assenten les bases i que també permet posar en marxa el mètode prova-error per veure que la resta de la llei funciona. I els consellers de la majoria, al final, per un criteri de prudència, escoltats els experts, escoltada l'autoritat financera, hem cregut oportú presentar unes esmenes que, vostès han dit, li treuen ambició a la llei, però que ens dona seguretat jurídica, sabem que el marge d'error és molt petit, perquè no estem fent jocs malabars amb res que se'ns pogués tornar en contra, evidentment, 100 per cent alineada amb la normativa internacional de prevenció de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme. Li diré més, perquè ho han dit, es blanqueja més amb diners en efectiu en maletí que no pas amb criptomonedes, que queden totalment registrades, com he explicat abans. Per tant, no fem veure el llop on no hi és.

En aquest sentit, els consellers de la majoria estem contents perquè sabem que en un termini prudencial tant Govern com l'AFA faran els deures, i així s'hi han compromès, i són la gent professional que poden acabar de donar la clau de volta perquè la normativa financera dels actius digitals quedi plenament desenvolupada i, a més a més, desplegui tot el potencial que pot desplegar per a la nostra economia i l'atractiu d'Andorra de cara enfora. Perquè és evident que la societat tecnològica avança, la societat, des d'un punt de vista social i d'hàbits, amb aplicacions, amb ordinadors, avança. I Andorra, evidentment, estarà en aquesta línia i el Govern així s'ha compromès, com no pot ser d'una altra forma.

Jo, al final, em quedo més amb la idea que no es mullen. No es van mullar amb els esports digitals no es van mullar amb l'FMI, no es van mullar amb la fundació Recerca + Innovació... D'alguna forma, jo tinc més la sensació que tot el que sigui innovació, diversificació, avançar com a societat econòmica, el PS hi està en contra. En realitat, no perquè hi estiguin en contra, sinó, en realitat, perquè no voleu que el Govern i la coalició avancin. I perquè s'acosten eleccions i com més pals a les rodes fiquen, millor. Jo penso que és això. Perquè no em puc creure que no vulgueu avançar com a societat de la informació, que no vulgueu avançar amb oportunitats pels joves, que fiquen en tela de judici un procés de reflexió molt ampli que hem elaborat amb l'autoritat financera per arribar al punt on estem avui, que és el de prudència, el de fer les coses amb passos d'elefants, però passos segurs. Cada pas que fem intentem que sigui el màxim de segur possible. I crec que van més en aquesta línia. Perquè em costa molt que, els que suposadament sou els més progressistes, en això, sou els més carques. Em costa molt d'entendre-ho.

I hi insisteixo: esports digitals, no. Fundació Recerca + Innovació, o no o abstenció, no me'n recordo. Amb això també que no. I, per sort, em sembla que vol votar que sí amb el tema de Grífols. Però és que també ho dubto. Igual va votar que no. No me'n recordo, ara mateix, amb allò de Grífols què va fer. Però així voleu donar oportunitats a la nostra societat? Votant que no a tot el que suposa un avenç econòmic i social? Jo els prego que entenguin

que és el primer pas en un llarg camí, que haurà significat sis anys i mig per consolidar una normativa d'actius digitals i d'actius digitals financers, que entenguin que en aquest termini de temps el Govern i l'AFA hauran desplegat la normativa que permetrà donar el 100 per cent de confiança jurídica, de seguretat jurídica, als andorrans i les andorranes, als nois i les noies, als inversors i que, per tant, si volem avançar en aquest camí, hem de votar favorablement a aquesta proposició que hem presentat els tres grups de la majoria. I no fer-ho, al final, crec que és posar pals a les rodes a l'avenç, com dèiem, econòmic i social del nostre país.

Com li deia, de forma pragmàtica, dir que no a això avui és probablement tornar a perdre quatre anys, perquè no ha sigut fàcil arribar fins aquí. És una llei, com hem dit abans, molt tècnica, molt difícil i molt canviant. I d'aquí a quatre anys en serà un altre. D'això, no en tinguin cap mena de dubte. Llavors, jo crec que, per responsabilitat política, econòmica i social, el vostre vot ha de ser favorable. I d'aquí a un any i mig, tenir això totalment desplegat, que és el que pensem que es mereix el nostre país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Alguna altra intervenció?

Terceravia desitja intervenir?

Senyor Magallon, desitja intervenir?

Partit Socialdemòcrata desitja intervenir? Senyor Miró, teniu la paraula.

El Sr. Joaquim Miró:

Espero que arribi el senyor Naudi.

Gràcies, senyora Síndica.

Sí, molt ràpidament i per acabar, només per contestar el senyor Naudi, que em sembla... No sé, senyor Naudi, potser no m'ha escoltat ben bé i amb l'explicació que he intentat donar del nostre vot negatiu. Li he reconegut que la seva, o la llei, perquè potser podríem fer com feien a França, que a les lleis se'ls hi posava el nom, recordem la Simone Weil i a això li podríem dir la llei Naudi, que estaria molt bé. Però li dic que em sembla que o no m'ha escoltat bé o potser no m'he expressat bé amb la meva explicació sobre el nostre vot contrari.

Miri, la llei, li reconec, era ambiciosa i pionera. Però també li dic que fins fa poc, aquí, en aquest país, o fins i tot ara, no podem utilitzar cap actiu digital, ni comprar bitcoins, ni fer res de tot això, quan en els altres llocs li he dit que es podia fer. Quan va sortir Internet, ja fa molts anys, no estava regulat. I prou bé que a Andorra vam tenir Internet. A mi el que

més em preocupa del que ens ha explicat és que diu que som uns carques i que no volem fer avançar. Doncs jo crec que és tot el contrari.

Perquè li dic que tot això està molt bé i les seves explicacions han estat correctíssimes, però nosaltres volíem anar més enllà, com ens ha explicat, també el senyor Pintat. I el que no veiem amb bons ulls, ja que s'ha tingut tants anys i tantes pròrroques per tirar endavant aquesta llei, és que justament el que més interessa, que són els actius digitals financers o les criptomonedes, haguem d'esperar encara un any i mig més. Si, com vostè diu, que d'aquí a un any i mig més això tirarà endavant, jo no sé si estaré en aquesta cambra o no, però, com diuen, m'empassaré les paraules i el felicitaré, com felicitaré el Govern per fer-ho.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Grup Demòcrata, no?

El Govern desitja intervenir?

Senyor Enseñat, perdoni, no li havia vist la mà aixecada. Endavant.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor Miró, el problema és que som hostes de les polítiques del passat i al final, en aquest país durant molts anys vam viure del límit, en aquest cas dels actius financers, i, per tant, les nostres accions presents són les que defineixen el nostre futur. Per tant, a partir d'aquí, si nosaltres posem en risc, a través d'una llei, el nostre futur, òbviament, nosaltres això no ho podem —igual que vostès— no ho podem acceptar.

Aquesta política que hem tingut durant molts anys de caminar just al fil de l'alegalitat respecte als actius financers és la nostra herència i l'hem de saber digerir. No ens podem arriscar per tot el que ha passat durant aquests últims anys. I no parlo de l'afer BPA. Parlo de l'afer BPA, però també de tots els afers que han envoltat Andorra els últims 30 anys. No ens podem arriscar a fer un pas en fals. Quan l'ABA, l'AFA, la UIFAND fan informes negatius, la nostra obligació és escoltar-los. Sé que ho comparteixen, perquè n'hem parlat moltes vegades, i és la nostra obligació com a consellers.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

La Sra. síndica general:

Perdoni, senyor Miró, perquè farem l'ordre que correspon. Començaríem per ordre. Senyor Naudi, vostè té la paraula.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor Miró, evidentment que l'escolto. I l'escolto amb afecte, a més, ho sap. I no puc estar d'acord amb vostè. Li explico per què. El mateix argumentari que vostè em fa servir és el que fan servir els consellers que estan darrere seu. Però malgrat això, jo crec que tots menys vostès veiem que aquesta llei que avui votem significa un pas endavant. Ja valorarem si prou gran o prou petit, hi insisteixo. El text resultant és un text sotmès a un criteri de prudència, pel que el senyor Enseñat acaba d'explicar i pel que el senyor Magallón, Montané i jo mateix hem explicat abans.

Estarien més contents en un altre text? Doncs miri, escoltats tots els experts, jo crec que aquest és el text que s'ha de tirar endavant. I el que vostès poden fer és donar-li suport amb l'ull posat a quinze mesos vista, que s'acabi de desplegar la seva llei, com el text recull en l'encomana al Govern. Volen dir que no? Perquè vostès sempre són gent d'extrems. O sí o no. No hi ha escala de grisos. Bé, ho poden fer. Però jo, el que els demano és que crec que és un pas endavant i que la responsabilitat dels consellers i conselleres que estem aquí és donar-hi recolzament perquè significa un avanç de la nostra societat.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Abans de vostè, algun altre grup que vol intervenir?

Senyor Miró, ara sí, és el seu torn.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies, gràcies, senyora síndica.

No, només per contestar al senyor Enseñat. Si jo ja hi estic d'acord, senyor Enseñat, que estem en una alegalitat. Però és que, en aquest tema, està tot el món amb una alegalitat. Perquè no està regulat i és l'únic que, una mica, és la nostra queixa. No està regulat. No està regulat a Espanya, ni a Portugal, ni a Alemanya, ni a França, ni enlloc. S'ha començat a fer, però molt a poc a poc. També estan de manera alegal, si és que hi ha una legalitat. Jo no crec que n'hi hagi cap. Però si nosaltres fem alegalitats, també l'estan fent els nostres països veïns. No veig per què nosaltres haurem d'estar mirats amb més lupa que els altres.

I, senyor Naudi, gràcies per escoltar-me amb afecte, jo també l'escolto a vostè amb molt d'afecte. Sempre ens estan retraient que som els del no, que sí, que això, que si som... Miri,

hem demanat i d'aquí a... —no sé si tardarem poc o molt— quantes lleis, propostes que hi ha hagut en aquest Parlament durant aquests anys hem votat a favor i quantes en contra? I li dic, i si vol, ens tornem a jugar, ara sí, un bitcoin perquè crec que guanyaré. (se sent riure) Crec que quedarà sorprès. Crec que quedarà sorprès. Que no som tant els del «no» com vostè o molts de vostès volen fer veure.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Alguna altra intervenció per part dels grups?

Senyor Jover, per part de Govern. Endavant.

El Sr. Èric Jover:

Sí, molt breu. Gràcies, senyora síndica.

Senyor Quim Miró, pensar que el que fem aquí a Andorra és comparable al que pugui fer un país de la Unió Europea i que tindran el mateix nivell d'exigència per un país de la Unió Europea que el que tindran amb nosaltres és, primer, no saber dels esdeveniments històrics recents a Andorra i, després, viure amb una certa ingenuïtat que l'únic que portaria a Andorra a tenir uns riscos reputacionals no assumibles. Així doncs, jo repeteixo l'agraïment als grups parlamentaris de la majoria per haver disminuït molt, de manera molt important, els riscos reputacionals que hauríem d'assumir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

21 vots a favor, 6 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovada la Proposició de Llei.

Punt número 7. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació de l'acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a l'aviació civil i a les investigacions sobre els accidents i els incidents de les aeronaus civils sobrevinguts en l'espai aeri o en el territori del Principat d'Andorra.

La proposta d'aprovació fou publicada en el butlletí número 70/2022 del 25 de maig i no s'hi ha presentat cap esmena.

Pel Govern, intervé el senyor Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

Avui ens disposem a valorar la possibilitat d'aprovar la ratificació de l'acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a l'aviació civil i a les investigacions sobre els accidents i els incidents de les aeronaus civils sobrevinguts en l'espai aeri o en el territori del Principat d'Andorra. Abans d'entrar, però, a analitzar el contingut de l'acord, voldria contextualitzar la raó per la qual jo mateix vaig signar, com a ministre de Presidència, Economia i Empresa, en nom del Govern, amb l'ambaixador de França a Andorra el 21 d'abril d'enguany aquest acord.

La signatura de l'acord entre el Govern d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a l'aviació civil i a les investigacions sobre els accidents i incidents de les aeronaus civils sobrevinguts en l'espai aeri o el territori del Principat d'Andorra està estretament lligat amb el Conveni sobre l'Aviació Civil Internacional, també conegut com a Conveni de Chicago, adoptat a Chicago el 7 de desembre de l'any 1944. Aquest conveni va entrar en vigor a Andorra el 25 de febrer del 2001 i això va comportar el fet que Andorra adquirís una sèrie de responsabilitats i compromisos en vista a oferir garanties relatives a la seguretat en l'aviació civil.

En el marc dels treballs duts a terme per l'Organització de l'Aviació Civil Internacional, l'OACI, relatius a la seguretat de l'aviació civil internacional i, concretament, en el desplegament del seu programa *Universal Safety Oversight Audit Programme* o Programa universal d'auditoria de la vigilància de la seguretat operacional, l'any 2007, Andorra va rebre la visita d'una delegació especialitzada en seguretat operacional per fer una auditoria de supervisió.

Com alguns de vostès potser recorden, el resultat de l'auditoria va considerar que Andorra només complia el 25 % del compliment de les qüestions protocol·làries formulades, tenint en compte que només es van valorar els àmbits on hi havia activitat. Per tant, totes les qüestions que no eren aplicables al país no computaven en la nota. Qüestions com aeroports, aeronaus nacionals matriculades al país, llicències, etcètera. En termes més generals, Andorra va aparèixer com el pitjor estat de la zona europea i entre el 10 per cent dels pitjors estats membres de l'OACI.

De les constatacions resultants d'aquest procés d'auditoria, convé destacar dos elements d'especial transcendència. Primerament, que Andorra no disposava d'un organisme a

càrrec de la investigació d'incidents i d'accidents que fos independent de l'autoritat aeronàutica andorrana, malgrat que la Llei de navegació aèria del 9 de novembre del 2000 ho preveia. En segon lloc, que Andorra no oferís els serveis de navegació aèria, entre els quals, ATS —*Air Traffic Services*—, o *Aeronautical Information Services* o altres aspectes com la Meteo, i que tampoc disposava de mitjans ni experiència en aquest camp, ja que, històricament, els serveis de navegació aèria eren prestats per França, però sense l'existència d'una base jurídica per fer-ho.

Amb la finalitat de posar remei a aquestes situacions, l'OACI va recomanar a Andorra la formalització de convenis amb els països veïns per tal de proveir aquests serveis. En resposta, Andorra es va comprometre a resoldre les deficiències detectades, així com d'altres relatives a la creació d'una autoritat aeronàutica o la creació de reglaments i procediments abans del 2010. Com ja us hem exposat anteriorment, històricament els serveis de navegació aèria, ANS, a Andorra eren prestats per França i, per tant, semblava coherent signar l'acord que avui se sotmet a la vostra valoració amb la República Francesa.

Malgrat el compromís assolit pel Principat en el marc del procés que us acabo d'exposar, no va ser fins a l'any 2016 quan, a instància de l'OACI, es van iniciar les converses amb la part francesa en aquest sentit. Formalment, el procés de negociació de l'acord amb França es va iniciar l'any 2018. En definitiva, la voluntat del Govern d'Andorra és dotar-se d'un instrument jurídic que permeti resoldre les deficiències que van ser detectades per l'OACI anys enrere en matèria d'aviació civil i d'investigacions d'accidents i incidents d'aeronaus civils sobrevinguts en l'espai aeri o en el territori del Principat d'Andorra, fet que ens garantirà l'esmentat acord que avui sotmetem a ratificació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem les intervencions.

Algú desitja intervenir?

Vist el plantejament, si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment.

Declaro aprovada la proposta.

Punt número 8. Examen i votació del Projecte de Llei d'economia circular.

L'informe de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient ha estat publicat en el Butlletí número 85/2022 del 27 de juny.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la Molt Il·lustre Senyora Bernadeta Coma González, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

En la reunió del dia 6 d'abril del 2022, la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient em va nomenar ponent del Projecte de Llei d'economia circular. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient, en el decurs de les reunions celebrades el dia 6, 13, 20 i 27 d'abril, 4, 11, 18 de maig, 1, 8, 15 i 22 de juny del 2022, ha analitzat el Projecte de Llei i les esmenes que li han estat presentades. A l'esmentat Projecte de Llei, li van ser presentades 66 esmenes a l'articulat. Una esmena per part del Grup Parlamentari Demòcrata i del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, 5 esmenes per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, 60 esmenes del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

La Sindicatura, els dies 17 de novembre del 2021 i 30 de març de 2022, i als efectes determinats per l'article 18.1.d del Reglament del Consell General, va constatar que les esmenes formulades pels grups parlamentaris no eren contràries a les disposicions de l'article 112 del Reglament del Consell General i les va admetre a tràmit.

D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, l'esmentat Projecte de Llei, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades, van ser trameses a la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient el dia 30 de març del 2022. De les esmenes que hi figuren a l'informe de la ponència, 15 esmenes s'han aprovat per unanimitat, 1 esmena s'ha aprovat per majoria, 8 esmenes no s'han aprovat, 5 esmenes han estat retirades, 35 esmenes han estat retirades per obrir el pas a establir transaccions que han estat aprovades per unanimitat i 2 esmenes han estat retirades per obrir el pas a establir una transacció que ha estat aprovada per majoria.

En l'atenció a l'exposat, se sotmet avui a aquest ple el text de Projecte de Llei d'economia circular resultants dels treballs en comissió.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Govern, senyora Sílvia Calvó. Teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Calvó:

Gràcies, senyora síndica.

Només hi ha un planeta Terra i el 2050 estarem consumint com si n'hi hagués tres. Atès que la meitat de les emissions de gasos d'efecte hivernacle i més del 90 per cent de la pèrdua de biodiversitat i l'estrès hídric són el resultat de l'extracció i el processament de recursos, Europa llença una estratègia concertada per una economia neutral en termes de

clima, eficient en matèria de recursos i competitiva. Així comença el nou Pla d'Acció Europeu per una Economia Circular, un pla que té com a objectiu trencar el model lineal d'extreure, fabricar, utilitzar i llençar per entrar en un model circular més eficient en l'ús dels recursos que redueixi els residus i que tendeixi cap a la neutralitat climàtica. O el que és el mateix, produir, usar i llençar, ja no s'hi va.

La Llei d'economia circular que avui debatem ve a sumar-se a la Llei de transició energètica i de lluita contra el canvi climàtic, la Llei de conservació del medi natural i la nova Llei de contractació pública per configurar un paquet de mesures legislatives encaminades a incrementar la sostenibilitat del nostre país per assolir els objectius internacionals en els quals el Govern creu fermament. El debat d'aquesta llei arriba en un moment on es fa palesa la consciència col·lectiva sobre la necessitat d'una transició del model de producció i consum actual a un nou model adaptat als recursos naturals que no superi la capacitat del nostre planeta i que no el posi en perill. La Llei d'economia circular vol impulsar un canvi de paradigma en la nostra manera de consumir, un canvi de model que ha de marcar el nostre futur i que reafirma el país sostenible pel qual aposta el Govern.

Tal com vam fer amb la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic, aquesta llei també ens obliga amb uns objectius concrets molt ambiciosos, amb una estratègia que acompanya la llei i que ha de permetre elaborar el full de ruta necessari per als objectius que ens hem marcat. Hem volgut que el Pla Nacional de Residus, que ja estem treballant en el si de la comissió formada per representants comunals i la societat civil, quedi completament integrat en l'estratègia d'economia circular, el que significa més prevenció, més reutilització i més reciclatge. Haurem d'aprendre a reduir els residus. Haurem de reciclar més del 65 % dels residus que produïm i el malbaratament alimentari s'haurà de reduir per la meitat. I, malgrat que som un país de muntanya on ens pot semblar que no hi ha escassetat d'aigua, la llei també ens marca un objectiu d'estalvi d'aigua.

La llei incideix en un primer moment sobre la prevenció. Hem de consumir millor i generar menys residus per acabar amb la cultura d'un sol ús. La llei vol reduir al màxim l'ús dels productes d'un sol ús i minimitzar el malbaratament alimentari. Per una banda, es deixaran d'introduir en el mercat nacional els productes de plàstic d'un sol ús que tenen alternativa. Gots, plats, coberts que tarden milers d'anys en desaparèixer del nostre medi natural. Per altra banda, els productes d'un sol ús que no tenen alternativa en el mercat estaran sotmesos a una reducció progressiva. D'aquesta manera, a més de disminuir el consum de matèries primeres i l'energia que s'utilitzen per produir-los, es disminueix la càrrega en la gestió de residus que suposen. Tots sabem que els productes de plàstic d'un sol ús i els microplàstics representen gairebé la totalitat dels residus que trobem als mars i als oceans, però aquests residus també afecten els territoris de muntanya.

El plantejament és exactament el mateix pel que fa al malbaratament alimentari. Aquest s'ha de reduir en els diferents esglaons de la cadena: productors, distribuïdors, restauració, ja sigui col·lectiva o no. La llei aposta per donar una millor informació als consumidors finals sobre els aspectes ambientals dels productes i impulsa una modificació del nostre comportament enfront del menjar. Hem de mirar de comprar productes de proximitat i de temporada, emportar-nos el que sobra quan anem a un restaurant. Es preveu la donació d'aliments i es prohibeix la destrucció dels inveniuts si encara són aptes pel consum.

En aquest marc, la llei adopta l'Objectiu de desenvolupament sostenible 12.3 que redueix el malbaratament alimentari a un 50 % a l'horitzó 2030. En paral·lel, es busca afavorir la venda a granel sense envasos en la quantitat triada pel consumidor. A més, aquest podrà portar el seu propi envàs quan vagi a comprar i els centres comercials ho hauran d'acceptar. Mesures innovadores, mesures d'ús quotidià que faran que per a nosaltres, consumidors, sigui més fàcil actuar de forma responsable i contribuir a l'economia circular.

Pel que fa a la introducció de l'economia circular en els sectors econòmics, la llei incideix principalment en el sector de la construcció, un sector amb el qual hem estat treballant estretament per determinar les accions a desenvolupar. Es fixaran per a determinats productes un contingut mínim de materials reciclats i els materials que no s'aprofiten a la mateixa obra i que ara són considerats residus i que van abocadors amb la consegüent problemàtica que tots coneixem aquests darrers mesos es podran considerar un subproducte i ser valoritzats amb més facilitat.

També s'inclouen mesures adreçades al sector turístic per avançar cap a un model de turisme sostenible. Concretament, pels allotjaments, la restauració, els comerços. Les accions més importants van en el mateix sentit que per consum sostenible. Lluita contra els plàstics, productes d'un sol ús i malbaratament dels aliments. La llei també aposta per la creació d'un distintiu d'economia circular que identificarà els actors, empreses i associacions que contribueixin de forma substancial a l'economia circular. També es vol conscienciar sobre la petjada que suposa el consum de dades digitals, sempre amb l'objectiu de promoure un consum sostenible i responsable.

Una altra prioritat de la llei és valoritzar al màxim els residus que no es puguin deixar de produir a través de la reutilització i del reciclatge. La llei dedica un capítol sencer en la millora de la gestió dels residus, amb l'objectiu també de canviar de paradigma en el sentit que el residu ha d'esdevenir un recurs. És vol allargar al màxim la vida útil d'un producte abans que aquest s'hagi de gestionar com a residus. S'introdueixen a la nostra legislació conceptes com la fi de la condició de residus o la de subproducte, que són conceptes nous.

Per altra banda, la llei posa les bases per desenvolupar el que s'anomena la responsabilitat ampliada del productor, és a dir, el fet d'estendre la responsabilitat del productor a tot el cicle de vida d'un producte, des de la concepció i la fabricació fins al tractament dels residus que en resulten. Es parteix de la idea que si un producte ha estat ben dissenyat i ben produït, serà molt més fàcil reparar-lo, actualitzar-lo i fins i tot desmuntar-lo per recuperar peces i materials i allargar-li la vida útil. Per tant, la implicació del productor a l'origen de la cadena és essencial. En el nostre cas, a nivell d'Andorra, aquest principi s'haurà de treballar amb els importadors, que són els responsables de la posada en el mercat dels productes.

Finalment, la llei conté un capítol sencer sobre el rol exemplar de l'administració com a impulsora de l'economia nacional que ha d'integrar els principis de l'economia circular en el conjunt de les seves polítiques promovent les bones pràctiques prop del seu personal, introduint criteris de circularitat en les compres públiques i donant una senyal inequívoca al sector privat de que les dinàmiques tradicionals han quedat obsoletes.

Aquesta llei no s'ha treballat només amb els equips tècnics del Ministeri, tot i que els vull agrair la disponibilitat i les hores que hem passat a confeccionar el text. Per una banda, vam

voler fer participar els ciutadans. Efectivament, durant el 2020, malgrat no vam poder fer tots els processos de participació pública que haguéssim volgut per causa de la pandèmia, vam poder realitzar enquestes per via digital, telefònica, es van posar en marxa sistemes interactius mitjançant la plataforma VISC, de manera recollir i integrar, en la mesura del possible, les propostes i opcions que la població estava disposada a adoptar i acceptar en el marc de l'economia circular. Els resultats de l'enquesta demostren que tenim una població preparada per acceptar aquests canvis i participar de l'economia circular.

Per altra banda, també hem treballat aquesta llei amb els sectors que més hi poden influir. Amb el sector de la construcció, com he dit abans, però també amb la Cambra de Comerç, els grans centres comercials, el sector hotelier i la restauració, sectors que hauran d'introduir canvis en les seves activitats habituals, però també amb els productors locals, els importadors i distribuïdors. Aprofito també avui per agrair a la Confederació Empresarial Andorrana la seva iniciativa per haver promogut les taules de treball al voltant de l'economia circular amb la creació de subgrups de treball que ens han permès avançar de la mà dels principals sectors econòmics del país, que també estan conscienciats sobre la necessitat de la transició cap a un model d'economia circular. És la taula que va demanar la creació del distintiu per posar en valor i reconèixer les empreses que aposten per l'economia circular.

I per donar el màxim suport al sector empresarial i que puguin tirar el màxim de bé, diguem-ne, els canvis necessaris, també tirarem endavant, tan bon punt entri en vigor la llei, una convocatòria d'ajuts, aquest any el Govern ja havia previst 150.000 euros per foment de l'economia circular i per donar suport tant a les empreses com les associacions que vulguin contribuir de forma substancial a aquesta economia circular.

Finalment, tampoc no vull acabar sense agrair el treball de les conselleres i els consellers en el si de la comissió amb les aportacions, les millores en aquest text entrat a tràmit parlamentari, que sé que han sigut amb un consens molt ampli. Ho ha dit la senyora consellera, s'ha treballat durant moltes sessions per arribar a un nou text que avui debatem.

La Llei d'impuls de la transició energètica i de lluita contra el canvi climàtic, la Llei de conservació del medi natural, de la biodiversitat i del paisatge, la de contractació pública i aquesta llei, com he comentat a l'inici, estan estretament lligades. El nostre model de consum i de producció, el canvi climàtic, la biodiversitat, es retroalimenten l'un de l'altre i hem de sortir del model en què estem actualment per entrar en un cercle virtuós on la millora de la nostra economia impacti favorablement sobre el medi natural i sobre el canvi climàtic.

Andorra ha de seguir apostant per un creixement sostenible i inclusiu que estimuli l'economia, millori la qualitat de vida de les persones, preservi la natura i no deixi ningú enrere. El text que avui debatem en aquesta cambra contribueix a accelerar la transició que estem fent cap a aquest model de societat i, pels motius exposats, demano el vot favorable de les conselleres i consellers.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Amb les intervencions senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita, teniu la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Integrar el concepte de sostenibilitat al cor del desenvolupament econòmic i reduir el seu impacte a nivell del medi ambient són els reptes actuals a nivell mundial. A Andorra fa temps que la ministra Calvó està treballant en la temàtica de l'economia circular, que permet noves activitats econòmiques i noves oportunitats al nostre teixit empresarial. Recordo a la legislatura passada, en les conferències organitzades per la senyora ministra, ja fa temps que el Govern, el Consell General, a través de les seves delegacions internacional, parlen de turisme sostenible, consum sostenible, malbaratament alimentari; fa temps.

La llei presentada avui és una llei que regula totes aquestes temàtiques, com deia abans la ministra. Per acabar, quan parlem d'economia circular, evidentment parlem d'economia. I no hi ha economia sense energia barata. Doncs només demanaré al Govern treballar de valent amb grans entitats del país sobre el pla energètic i la independència energètica per pal·liar, justament, aquest augment del preu de l'energia generalitzat a nivell de la zona UE, que és una cosa preocupant, que preocupa al teixit empresarial.

Gràcies, senyora síndica, doncs votaré, evidentment en favor d'aquesta llei. Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Montaner.

De Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Raül Ferré.

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies, senyor nunci. Moltes gràcies, senyora síndica.

El canvi climàtic és una emergència mundial que va més enllà de les fronteres de cada país. El món s'enfronta a diverses crisis planetàries. El canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, la contaminació, els residus i la pobresa. El canvi climàtic necessita solucions innovadores basades en actuacions a nivell global i en protegir la natura.

A la cimera de la COP26, celebrada durant els mesos d'octubre i novembre del 2021, els líders mundials van posar de manifest la importància de dur a terme accions concretes i la necessitat de desenvolupar estratègies creïbles per assolir els objectius de la COP. Van evidenciar que calen actuacions coordinades per fer un front comú a la lluita contra el canvi climàtic. Els governs i la població mundial s'han d'esforçar. Milions de joves de tot el món

van alçar la veu per demanar canvis. Els canvis que necessita el nostre planeta s'han de produir a diferents nivells.

La llei que ens ocupa avui, la d'economia circular, parla d'un model de producció i de consum que implica compartir, llogar, reutilitzar, reparar, renovar i reciclar els materials i els productes existents tantes vegades com sigui possible. Amb aquest model, el cicle de vida dels productes s'allarga i s'assoleix un model de producció i de consum més sostenibles. En canvi, en el model econòmic tradicional i lineal, el cicle del producte es basa en emportar, fer, consumir i llençar. Aquest model requereix grans quantitats de materials i d'energia. A la pràctica, una economia circular minimitza els residus mitjançant la reutilització, la reparació, la renovació i el reciclatge dels materials i dels productes.

Avançar cap a una economia circular comporta molts beneficis. El primer i el més evident és la reducció de l'impacte sobre el medi ambient mitjançant la disminució en el consum de les matèries primeres, el reciclatge i la reducció de residus i menys emissió de CO₂. En segon lloc, presenta avantatges a nivell empresarial a través de l'augment de la competitivitat de les empreses, promou la innovació i crea noves oportunitats de negoci. Contribueix al creixement econòmic i genera llocs de treball i afavoreix l'ocupació. A la pràctica, l'economia circular implica reduir els residus al mínim.

Quan un producte arriba al final de la seva vida, els seus materials es mantenen dins de l'economia mentre sigui possible. Així, els materials es poden reciclar, transformar, adaptar i ser reutilitzats. L'èxit de l'economia circular radica en un canvi de model econòmic. El canvi en el comportament de les empreses i dels consumidors és clau per assolir nous models de negoci i un consum més sostenible. Els governs han de promoure, com ha estat el cas del nostre Govern, els canvis legislatius necessaris.

Com que la població mundial creix, la demanda augmenta, però les matèries primeres comencen a escassejar. Els recursos al nostre planeta no són infinits. Els esdeveniments polítics més recents ens han demostrat que no és bo dependre d'altres països per l'abastiment de matèries. L'extracció i l'ús de matèries primeres tenen conseqüències mediambientals importants, com són, per exemple, l'augment del consum d'energia i les emissions de CO₂. Per contra, un ús més intel·ligent de les matèries primeres pot reduir les emissions contaminants. Mesures com la prevenció de residus, un disseny més ecològic dels cicles de producció i de les construccions, i la reutilització permeten que les empreses estalviïn diners i, alhora, es redueix el total anual d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. Actualment, la producció dels materials que fem servir diàriament són responsables del 45 % de les emissions de CO₂. Avançar cap a una economia circular presenta avantatges pels consumidors que podran gaudir de productes més duradors i innovadors, així, estalviar diners i incrementar la seva qualitat de vida.

La llei que avui votem, fruit del projecte presentat per la ministra senyora Sílvia Calvó, s'ha treballat en comissió de manera consensuada. Tots els grups han aportat el seu granet de sorra al redactat de la llei. Hem assolit un text de consens que, sense cap dubte, contribuirà a una millora de l'economia del nostre país, a l'estalvi de recursos naturals i a l'increment del benestar i de la qualitat de vida dels nostres ciutadans i visitants. L'economia circular és bàsica i necessària per lluitar contra el canvi climàtic, contra la pèrdua de diversitat i per protegir la nostra salut.

La llei inclou accions molt senzilles, però alhora molt contundents. Prohibeix els productes de plàstic d'un sol ús, fixa mecanismes per lluitar contra el malbaratament alimentari, millora de la informació als consumidors, estableix ajuts del Govern destinats a la promoció de l'economia circular, elimina la publicitat no desitjada, s'estableix l'obligació de recollir de manera selectiva la matèria orgànica del residu urbà i el residu tèxtil, introdueix mesures específiques adreçades als diferents sectors. Tot és de sentit comú.

A títol d'exemple, per a la construcció, reciclatge dels residus, reutilització dels materials, formació dels treballadors i professionals en matèria d'economia circular. Per l'hoteleria i la restauració, en lloc de les gentileses, instal·lar dispensadors, prioritzar la compra a granel, promoure el consum de productes de temporada i de proximitat, ús d'envasos de vidre reciclables i eliminar els productes en monodosi. Pels productors i distribuïdors, prohibició de destruir els invenuts que encara siguin aptes per al consum i prevenir el malbaratament alimentari, eliminar els embolcalls i els envasos de plàstic i porexpan.

L'Administració haurà de tenir un rol exemplar: promoure la reducció del paper i incloure criteris d'economia circular en els concursos públics, en les contractacions i compres públiques, i reduir la generació de residus i fer campanyes de sensibilització. No tenim planeta de recanvi. Tots, sense excepció, hem de contribuir al canvi.

Cada cop són més els joves que fomenten moviments per demanar als governants que adoptin decisions valentes per reconduir la situació i la caducitat del nostre planeta. Des del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos volem agrair, una altra vegada, a la ministra senyora Sílvia Calvó per haver portat el text de la Llei d'economia circular a tràmit parlamentari. Així mateix, volem agrair a tots els companys dels grups parlamentaris les seves aportacions al text inicial i la bona sintonia de treball en la comissió.

Volem que el nostre planeta pugui sobreviure molts anys, almenys, tal com el coneixem. I si pot ser, volem que es pugui revertir la greu situació en la qual es troba. Perquè cada petit canvi compta. Des del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos votarem a favor del text, tal com ha sortit de la comissió.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

La Sra. síndica general:

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Oliver Alís. Teniu la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyor nunci, gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a aquest ple l'examen i votació del projecte de Llei d'Economia Circular. El Parlament Europeu defineix economia circular a la seva pàgina web com un model de

producció i consum que implica compartir, llogar, reutilitzar, reparar, renovar i reciclar materials i productes existents totes les vegades que això sigui possible per crear-ne valor afegit. D'aquesta manera, el cicle de vida dels productes s'amplia. A efectes pràctics, implica reduir els residus al mínim. Quan un producte arriba al final de la seva vida, els seus materials es mantenen dins de l'economia sempre que això sigui possible. Aquests poden ser productivament utilitzats una vegada i una altra, creant un valor addicional.

Això esdevé un canvi de paradigma en el consum i la producció, ja que s'allunya del model econòmic lineal tradicional, basat principalment en el concepte d'utilitzar i de llençar. Certament, el nostre país no és un país productor que tingui una indústria capaç d'absorbir per la via de processos innovadors part d'aquests materials per tal de donar-los una segona vida, minimitzant-ne així l'impacte en la generació de residus i revalorant-los. Per això, la missió principal que podem acomplir per tal de participar en aquest procés, que hauria de ser d'abast mundial, per tal d'oferir un món més net, més ecològic i, sobretot, menys contaminant a les generacions futures és la reducció de residus i fer-ne una bona classificació dels mateixos per millorar-ne el reciclatge.

Ja no podem esperar més en apostar per un model econòmic més sostenible que minimitzi el consum de productes d'un sol ús i redueixi el malbaratament alimentari i redueixi, doncs, els residus. Tot i que tota la societat ja n'ha pres certament consciència, tant les empreses com els ciutadans necessiten una nova empenta que els guiï en millorar els processos de producció i de consum. I les institucions públiques n'hem de ser un dels exemples a seguir, tant per a empreses, entitats i persones que hi desenvolupen les seves tasques professionals.

Per aquest motiu, des del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents vam entrar a tràmit cinc esmenes. L'objectiu d'aquestes no era un altre que fer més efectiva i aplicable la llei, amb la voluntat de continuar amb el canvi de paradigma i seguir treballant a favor del medi ambient a través d'una economia més sostenible. I és que creiem que aquesta llei és imprescindible per seguir aquest camí. Per aquest motiu ens hauria agradat que fos una llei que anés més enllà dels principis generals i que fos més restrictiva per assegurar-ne la seva aplicació. No obstant això, entenem que aquest Projecte de llei és un bon inici per impulsar un gir cap a l'economia circular i donar una nova dinàmica al que s'ha vingut fent fins ara pel que fa al reciclatge i a la preservació del nostre medi ambient, assegurant així un futur més sostenible per als nostres fills, filles, nets i netes.

Finalment, si em permet, senyora síndica, no voldria acabar el meu discurs sense dir amb tota sinceritat, com a president de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient, que en el treball del Projecte de llei ens ho hem passat molt bé en l'entorn de la negociació d'esmenes. Hem pogut intercanviar visions sobre els reptes de futur del nostre país en aquesta matèria i arribar a consensos. Això demostra que tots els membres d'aquest Consell General i els grups parlamentaris que hi són representats som conscients de la necessitat de fer un pas endavant en la lluita contra el canvi climàtic i la preservació del medi ambient.

Per tot l'exposat, i com no pot ser d'una altra manera, el nostre grup parlamentari donarà suport a aquest Projecte de llei.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyor Marc Magallon, és el seu torn.

El Sr. Marc Magallon:

Gràcies, senyora síndica.

Finalment, avui debatem al Consell General i podem donar per pràcticament segur que aprovarem el Projecte de Llei d'economia circular. I què volem dir, amb circular? Doncs una economia que té com a objectiu la neutralitat climàtica i el màxim reaprofitament de tots els materials i béns. La circularitat pot i ha de produir quantiosos estalvis materials al llarg de les cadenes de valor i els processos de producció, generar valor afegit i crear oportunitats econòmiques. També té un impacte positiu sobre la conservació de la biodiversitat i la qualitat del medi ambient.

En els darrers decennis hem viscut una voràgine pel que fa a producció de béns. Aquesta hiperproducció, ens ha dut, de forma irremeiable, a una important problemàtica mediambiental: pèrdua de biodiversitat, contaminació de l'aire i de l'aigua, i el ja omnipresent canvi climàtic, a causa, sobretot, de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. La pràctica totalitat de responsabilitat d'aquest cataclisme mediambiental el produeix l'activitat econòmica humana i, principalment, l'enorme producció de béns.

Un consum sostenible és, a hores d'ara, ja quelcom obligatori i inqüestionable si pretenem salvar aquest nostre planeta. Un esforç que caldrà fer: reduir el consum de nous materials i potenciar al màxim el reciclatge i la proximitat dels productes per assolir la neutralitat de carboni l'any 2050. Tot i que pugui semblar una eternitat, 28 anys no són res a escala planetària i cal esforçar-se, des d'avui mateix, per poder ser neutres de carboni en els pròxims tres decennis. Les dades encoratjadores ens indiquen que cada vegada més ciutadans aproven la reducció de productes d'un sol ús, com poden ser les bosses de plàstic, i estan disposats a fer servir envasos retornables per a les begudes.

Allargar la vida útil dels productes, adoptar mesures de prevenció en la generació de residus i potenciar la donació, reparació i restauració són mesures que cada vegada prenen més sentit. Tot i no produir la immensa majoria del que consumim a casa nostra, som conscients que cal participar de forma decidida i potenciar l'economia circular. Cal augmentar dràsticament el percentatge de residus urbans reciclats davant els que eliminem. Aquest és un objectiu europeu que ens hem de fer nostre. Sabem que implica molts esforços, però que és l'únic camí a seguir. Disminuir els residus que generem, especialment els plàstics i el malbaratament d'aliments.

Per això també seguirem fil per randa el que contempla la Llei 25/2004 per minimitzar la generació de residus, augmentar-ne la reutilització, potenciar el reciclatge, reduir la valorització energètica i per així evitar l'eliminació. Amb aquesta manera de fer, i tal com hem intentat plasmar amb aquesta llei, ens alinearem amb les directives europees i el nostre

marc legal serà compatible amb el dels països veïns. Vista la voluntat de bona part de l'arc parlamentari de seguir amb passos fermes la negociació de l'acord d'associació amb la Unió Europea, i reclamant l'acord més avantatjós pels nostres interessos, és imprescindible que qualsevol nova acció legislativa andorrana s'adapti al màxim possible als estàndards europeus.

La llei que avui sotmetem a aprovació consta de 7 capítols que integren 48 articles i 18 disposicions finals. Ha estat 11 setmanes en comissió en les quals, crec, s'ha fet molt bona feina, com ens recordava ara fa un moment el president de la comissió, per adaptar el text inicial i millorar-lo amb les aportacions i demandes de tots els grups parlamentaris. Amb tota la feina feta i la quantitat d'acords arribats en les esmenes presentades per tot l'arc parlamentari, crec, sincerament, avui sotmetem a votació un suficientment consensuat text perquè pugui aprovar-se per unanimitat. D'altra banda, seria per mi una veritable sorpresa si finalment no fos així.

Pel que a mi i al meu grup parlamentari respecta, el vot serà favorable per a un Projecte de llei, el d'economia circular, imprescindible per a la sostenibilitat del planeta, del nostre país i de la nostra economia.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Carles Sánchez. Teniu la paraula.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Per què una Llei d'economia circular? I per què 60 esmenes a un Projecte de llei d'economia circular? Ambdues preguntes gaudeixen d'una resposta similar. A la primera, creiem que podem respondre que, efectivament, la llei d'economia circular és necessària. I és necessària perquè ha d'existir un text legislatiu catalitzador de l'encara més necessari i imperatiu canvi de model. I cap a on ha de dirigir-se aquest canvi de model? Creiem que aquest ha de fer-ho cap a una transició completa en les maneres de produir, distribuir i consumir. És a dir, és l'actual model econòmic el que es troba en qüestió.

Pensem que aquest camí a Andorra s'inicia amb la Llei de transició energètica i contra el canvi climàtic, amb la qual ens vam comprometre i continuem ampliant les competències a través del Fons Verd. Pensem que continua amb la declaració d'emergència climàtica, raó per la qual vam esmerçar esforços en millorar-ne el contingut. I pensem que la Llei d'economia circular és un tram més d'aquest camí. I és per això que hem presentat 60 esmenes per millorar i garantir que cada passa que Andorra fa envers la transició ecològica és una passa decidida i amb capacitat de consolidació, perquè és necessari que aquest canvi sigui real i no un mer miratge. Per finalitzar aquesta petita introducció, voldria refermar el nostre compromís recordant que l'economia circular figura al programa electoral amb el qual ens vam presentar a les darreres eleccions.

Dirigint-nos, però, a les esmenes i els debats en comissió, com he dit a l'inici, el nostre grup parlamentari va presentar un total de 60 esmenes. D'aquestes, 13 s'han aprovat per unanimitat; 36 transaccionades, de les quals 34 han estat aprovades per unanimitat i 2 per majoria; 7 han estat refusades, i 4 retirades. Això ens indica, en primer lloc, la voluntat per part de tots els grups presents de negociar en aquesta matèria i, en segon lloc, la transformació del Projecte de Llei, en bona part, per la direcció traçada per les esmenes del nostre grup. Agraïm d'entrada aquesta voluntat negociadora dels grups i la cordialitat que han presidit els treballs en comissió, que han estat, les conselleres i els consellers ho saben, llargs, però fructuosos.

Els eixos que ens vam plantejar en redactar les esmenes foren, en primer lloc, el canvi de model per reduir els residus. En segon lloc, l'aportació de propostes per fer una llei més aplicable i efectiva. I, en tercer lloc, la reducció de la incineració de residus a la mínima expressió i la protecció de la salut humana. Essent així, vam introduir una sèrie de canvis relatius als objectius que es fixava el mateix Projecte de Llei, fent-los més ambiciosos i exhaustius i establint una dimensió temporal. D'aquests canvis en els objectius i dels canvis relatius a la reducció de la incineració de residus us en parlarà el company conseller Roger Padreny en una segona intervenció; comprendran que amb 60 esmenes ens cal dividir la feina. Jo, pel moment, em centraré en la reducció de residus via reducció del malbaratament alimentari i separació de residus.

Pel que fa al malbaratament alimentari, hem introduït modificacions que aclareixen la jerarquia per a la prevenció d'aliments i hem introduït mesures per evitar el malbaratament en els sectors de l'economia andorrana més proclius a produir-ne. Si bé el Projecte de Llei original ja comptava, i ho hem sentit, amb una secció dedicada a la qüestió, les nostres esmenes determinen amb més claredat les prioritats en la reducció i l'aprofitament dels elements susceptibles de malbaratament. Alhora, i per llei, les empreses productores distribuïdores de la restauració, de la restauració col·lectiva, i de la relacionada amb l'hoteleria i el turisme hauran de proposar mesures per evitar el malbaratament alimentari. En la lògica de la reducció de residus, també hem aconseguit detallar i millorar les rebaxes i les solucions dels productes invenuts i els que tenen una data de caducitat propera. En la mateixa línia s'hi troba la interdicció de la publicitat en paper col·locada als vehicles i la prohibició dels productes monodosi, restant només permesos en circumstàncies excepcionals, com els escenaris d'emergència sanitària.

Pel que fa a la separació de residus, hem introduït via modificació de la Llei de residus, mitjançant una disposició en aquesta llei, la inclusió de la separació dels residus orgànics del residu tèxtil, de manera que aquesta es farà efectiva en la revisió del Pla de Residus i en una reglamentació pertinent. Aquest, creiem que és un factor fonamental que fa evolucionar el model de gestió de residus a Andorra.

En matèria de separació, hem introduït la separació en origen en els establiments de restauració en el mateix sentit que tot just ara especificava amb les mateixes fraccions i amb la forma que la reglamentació haurà d'establir. També hem introduït la separació en origen al sector de la construcció dels àrids, el vidre, el guix i la fusta. Aquestes darreres mesures, creiem, han de facilitar el reciclatge i els processos de valorització material dels residus. Per finalitzar aquest apartat, m'agradaria esmentar que, gràcies a una de les

esmenes introduïdes, es defineix, per primera vegada al corpus legislatiu andorrà el residu orgànic, que hem anomenat matèria orgànica del residu urbà.

I ja per anar acabant, m'agradaria referir-me als canvis introduïts en l'apartat de l'Administració pública. Les nostres esmenes introdueixen la reducció del paper, la qual entenem al si de l'Administració i tot respectant els drets dels administrats. També hem introduït la instal·lació de fonts d'aigua a la via pública, tot just per evitar la generació de residu de plàstic provinent de les ampolles d'aigua que, en un país turístic com el nostre, abunden. També introduïm l'obligació del Govern d'elaborar una guia de disseny ecològic amb l'objecte de promocionar-ne l'ús i divulgar els seus principis. Finalment, hem traduït totes aquestes modificacions al règim sancionador tipificant-ne aquelles que creiem susceptibles de ser sancionades.

Crec que aquests elements, sumant-hi aquells que desgranarà el meu company durant la seva intervenció, demostrin el compromís de la nostra força amb l'economia circular, tal com figura al nostre programa i amb el camí cap a una transició ecològica d'Andorra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Joan Carles Ramos. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Ramos:

Gràcies, senyora síndica.

Consellers i conselleres, sotmetem avui a la consideració d'aquesta cambra l'aprovació de la Llei d'Economia Circular. No tornaré a repetir els arguments sobre el contingut de la llei, que ens ha exposat molt abastament tant la ministra com els companys consellers que m'han precedit, sobretot el senyor Raül Ferré i el senyor Marc Magallón.

És evident que, des de la revolució industrial, el món ha viscut una explosió econòmica. Mai havia estat tan fàcil produir béns i serveis i acumular capital. Però ara vivim en un món materialista amb necessitats energètiques mai abans vistes que genera volums ingents de residus i de contaminació. I a ningú se li escapa que aquesta dinàmica és insostenible, atès que els recursos naturals i la capacitat de regeneració del planeta són limitats.

Els governs demòcrates han demostrat àmpliament el seu ferm compromís amb la lluita contra el canvi climàtic, amb la preservació de la biodiversitat i el foment d'un creixement sostenible des del punt de vista mediambiental. En són exemples el desplegament de la Litecc —la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic—, l'estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic, la implementació de la taxa verda per dotar d'un fons verd destinat a accions a favor del medi ambient i l'adhesió als Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides o DS. També, la Declaració d'Estat d'Emergència Climàtica o els diferents plans d'ajuts per afavorir l'eficiència energètica dels edificis i el foment de les energies renovables. I, recentment, també s'ha fet un pas molt

rellevant en la reducció de la contaminació i en la millora de la mobilitat interna amb la gratuïtat del transport públic per a tots els ciutadans d'Andorra. I cal notar que també entrarà, molt en breu, a tràmit parlamentari la Llei d'impactes ambientals.

Però tot això no és suficient. Cal dotar d'un entorn de coherència i eficàcia totes les polítiques mediambientals. Cal una Llei d'economia circular. La d'avui és, doncs, una llei de pura necessitat. La Llei d'economia circular determina decididament fer d'Andorra un país menys emissor de gasos contaminants, menys productor de residus i que fomenta l'allargament de la vida útil dels productes. Aquesta llei preconitza un nou model econòmic basat en l'aprofitament acurat dels recursos a través de la circularitat i en un canvi d'hàbits de la població a favor del reciclatge, la minimització de la generació de residus i la lluita contra l'obsolescència prematura, tot en línia de la normativa europea.

La llei pretén canvis en els hàbits de consum i de gestió dels residus dels ciutadans i també de les empreses. La seva implementació pot causar, per tant, molèsties, noves obligacions i càrregues de treball i administratives. En som plenament conscients, però entenem que cal fer-ho i cal fer-ho ara. El planeta i les noves generacions ens ho estan exigint. I no pot ser excusa que els canvis que es puguin fer des del nostre petit país no són determinants per a revertir a nivell global la contaminació i l'esgotament del planeta. Les nostres lleis ambientals són sempre compromisos fermes que adveren quin és el nostre convenciment en matèria mediambiental i constitueixen, a més, la manifestació més evident de quina és la nostra voluntat real envers el planeta i les noves generacions. Són el nostre llegat. Per tant, després d'aquesta llei caldrà, encara, seguir fent molts més passos en pro d'assolir la neutralitat climàtica.

Des del Grup Parlamentari Demòcrata, agraïm el bon clima i el treball realitzat per tots els grups parlamentaris en el marc de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient i avancem el nostre vot favorable a l'aprovació d'aquesta llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies, senyor Conseller.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Senyora Calvó. Teniu la paraula pel Govern.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies, senyora síndica.

No he entès si el Grup Parlamentari Socialdemòcrata donava suport explícit a la llei. Però bé (se sent riure), la senyora síndica em diu que no. M'anticipo...

La Sra. síndica general:

La senyora síndica diu que no ho han dit. (se sent riure)

La Sra. Sílvia Calvó:

Bé, en tot cas, m'antipo, agraint el suport dels consellers i espero que tinguem el suport de la unanimitat de la cambra en aquesta llei, perquè vull que aprovem aquesta llei i vull recordar que passarem a formar part del grup de països capdavaners que disposin d'una legislació en matèria ambiental. Serem dels primers països que tenen una disposició legislativa en la matèria i penso que això és un element a recalcar.

Ja sabeu, de totes maneres, que jo entenc que amb la temàtica ambiental soc una convençuda que tots hem de sumar. I aquesta llei, si després ens ho confirmen els consellers del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, n'és un bon exemple, perquè tenim el suport de la ciutadania, ho vam poder veure en el marc del procés participatiu, tenim la implicació del sector empresarial, amb qui hem treballat de forma molt estreta en el marc de les taules de treball i espero, avui, que tinguem el suport de tota la cambra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, ministra.

Els grups desitgen intervenir? Anem per ordre.

Senyora Montaner. No?

Senyors Ciutadans Compromesos, tampoc?

Terceravia, tampoc?

Senyor Magallon, endavant.

El Sr. Marc Magallon:

Bé, penso que, finalment, sí que, com deia la senyora ministra, que tindrem a aquesta llei la unanimitat per part de tots. Però bé, també m'ha semblat entendre, amb la intervenció del company conseller Sánchez, com si pel volum d'esmenes que s'han presentat o que ha presentat el Partit Socialdemòcrata, les 60, com si la base del text hagués canviat enormement.

Certament, 60 esmenes són moltes en una llei com aquesta, de les quals per això 35 penso que són que les hem transaccionat i no és ben bé l'esmena que havia presentat el Partit Socialdemòcrata. S'ha treballat molt bé, amb molt bona sintonia. Han estat onze setmanes. Crec que el text inicial, amb el treball legislatiu i en comissió, s'ha millorat, però al Cèsar el que és del Cèsar. Vull dir, venia un molt bon Projecte de llei presentat per la ministra de Medi Ambient i nosaltres l'hem acabat d'arreglar. Però està clar que al Cèsar el que és del Cèsar.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Magallón.

Ara sí, Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyor Roger Padreny, teniu la paraula.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Els veig cansats, senyores conselleres, senyors consellers; (riu) una mica cansats, senyors membres del Govern. És el que toca quan a un li toca parlar l'últim, també, però alhora és interessant, aquesta espera, no? És a dir, veig que també tenen ganes de saber quin és el sentit del vot d'aquest grup parlamentari. Per tant, també donar èmfasi a aquesta intervenció. No volíem fer un *spoiler*, però ara sí que avançarem quin és el nostre sentit del vot.

En primer lloc, com deia el conseller Sànchez, prèviament, les nostres 60 esmenes, 60 esmenes, senyor Magallón, a un projecte de 48 articles, 12 disposicions. Si ho suma, són 60 per cada una, podríem dir. Però més enllà del resultat quantitatiu, de les esmenes que hagin sortit, crec que el més important és el resultat qualitatiu. Sempre, sempre. I com deia abans prèviament el conseller Sànchez, vam presentar aquestes 60 esmenes en 3 eixos. En primer lloc, el canvi de model per apostar per un model de reducció dels residus. Fer una llei més aplicable i més efectiva era el segon gran eix de les nostres esmenes. I el tercer era reduir la incineració a la mínima expressió i apostar per la protecció de la salut humana.

La llei que avui estem tractant, el Projecte de Llei que avui estem tractant, amb aquestes 60 esmenes, evidencia que hem posat tots els nostres recursos, tota la nostra dedicació i tota la nostra força, perquè creiem amb la temàtica en qüestió, l'economia circular. I bé, el senyor Sánchez els ha explicat, els ha desgranat alguna de les nostres 60 esmenes. Jo no els acabaré explicant al voltant de totes les 60 esmenes que hem presentat i aquesta al voltant de cinquantena d'esmenes que s'han acabat aprovant, però sí que els explicaré alguna de les esmenes que considerem rellevants dintre d'aquests tres eixos. Repeteixo: el canvi de model, fer una llei més aplicable i efectiva i, finalment, aquesta voluntat de reduir a la mínima expressió la incineració de residus i l'aposta per la protecció de la salut humana.

Si mirem el primer eix i el resultat final de la llei pel que fa al canvi de model, considerem fonamental que analitzem l'article relacionat amb els objectius. Aquest article és fonamental en aquesta llei. Aquest article és el que basa o ha de basar l'aplicació de la llei i l'estratègia que es desenvolupi. Si mirem el principal i el que considerem el principal objectiu que ha de tenir l'economia circular, que és la reducció de residus —en aquest cas la reducció dels residus urbans—, el Projecte de Llei original preveia una reducció d'un 10 per cent. Gràcies a les esmenes que hem pogut presentar, aquesta reducció anirà d'un 15 per cent el 2030 i, finalment, un 20 per cent el 2035. Com veuen, també hi ha una petita diferència. Hem introduït per a molts dels objectius, objectius a curt termini i a mig termini. És a dir, el Projecte de Llei inicialment preveia un objectiu a llarg termini el 2035. Nosaltres hem pogut aconseguir, gràcies a la bona entesa en comissió, poder tractar d'objectius, en aquest cas, de cara al 2025 i el 2030 en determinats aspectes.

Això és pel que fa a la reducció. Si mirem la reutilització, també aquests objectius s'estableixen per llei: 55 per cent el 2025, 60 per cent el 2030 i 65 per cent el 2035. Dins d'aquest mateix article fonamental, pel qual m'estic dedicant part d'aquest temps de la meua

intervenció, hi trobem dos altres punts. Pel que fa a la recollida selectiva, també hem pogut incloure una modificació d'establir que els objectius de recollida selectiva que s'estableixin actualment o en un futur vagin en correlació amb allò que s'estableixi a la Unió Europea o en circumstàncies dels debats de la Unió Europea perquè siguin les millors pràctiques internacionals. També en recollida selectiva, els ha explicat abans, prèviament, el conseller Sánchez, s'ha pogut incloure una esmena al voltant de tractar el residu tèxtil i el residu orgànic, en aquest cas modificant la Llei de residus. Per tant, s'ha modificat, també, l'abast de la recollida selectiva.

I finalment, dintre dels objectius, volem parlar també del desenvolupament econòmic. La llei finalment prevista, la llei resultant dels treballs en comissió, estableix que, de cara al 2025, el 25 per cent de les empreses del teixit empresarial del nostre país es basi en esquemes d'economia circular. Per fer-ho, també vam incloure una proposta d'encomanar al Govern l'elaboració d'un índex d'empreses que segueixin una lògica, un esquema d'economia circular, que servirà per analitzar el compliment d'aquest objectiu. Això, senyores conselleres, senyors consellers, és pel que fa al primer objectiu.

Per fer una llei més efectiva i aplicable hem fet determinades esmenes. Jo faré referència a dues. En primer lloc, les sancions de la llei. El Projecte de llei preveia unes sancions. Nosaltres, i gràcies, també, a la trobada i al punt de trobada que hem pogut fer amb els consellers de la comissió, hem pogut establir que les sancions d'aquest Projecte de llei que s'estableixi a la seva aplicació vagin destinades al Fons Verd, al Fons Verd de la Llei de transició energètica i canvi climàtic. Com sempre saben, i vam poder debatre durant el debat de la Llei de la taxa turística o de l'últim debat que vam poder tenir aquí en seu parlamentària, sempre hem volgut que aquest Fons Verd es nodreixi de recursos, perquè calen moltes polítiques per fer. Per exemple, per desenvolupar el pla d'infraestructures energètiques o altres tipus de polítiques que es puguin considerar en un futur. I aquí, gràcies a aquesta esmena, això podrà ser així. Gràcies a aquesta esmena es podrà nodrir de més recursos el Fons Verd.

I després, una segona mesura per fer una llei més efectiva i aplicable és la que fa referència a una encomana al Govern per elaborar un Projecte de llei de fiscalitat en matèria de gestió de residus. Un projecte fonamental que prové de la Llei de residus del 2004, que ja establia mecanismes per promoure la fiscalitat en matèria de residus, que, fins al moment, no s'han desenvolupat de forma notòria i amb aquesta llei encomanem al Govern que així sigui. Un Projecte de llei que ha de promoure les opcions de gestió de residus més eficients i els principis de l'economia circular.

I finalment, els deia que són tres eixos el que ha motivat les nostres esmenes, el tercer és la reducció de la incineració a la mínima expressió i l'establiment d'una política en favor de la protecció de la salut humana. L'aposta clara i decidida pel reciclatge, per la reutilització i, sobretot, per la reducció de residus acabarà generant en si una bona aplicació en un context on la incineració anirà reduint-se i reduint-se. Com ja saben, en el debat passat de la Llei del centre de tractament de residus, SA, vam poder incloure una esmena la qual establia una encomana al Govern per elaborar un pla de dimensionament i obsolescència del Centre de Tractament de Residus 2022-2035. Ara veuen la importància d'aquests terminis. 2035, el que coincideix amb el compliment de l'aplicació d'aquesta llei. Nosaltres vam treballar les

dues lleis en consonància i de forma decidida perquè vèiem la connexió i perquè aquest nou context havia de fer preveure per llei el que succeiria, aquesta reducció constant de la incineració de residus amb el reciclatge i la reutilització.

Avui també he portat aquí en seu parlamentària un llibre presentat fa dos dies també per part de la senyora síndica general, per part de la companya de grup parlamentari i membre de la Sindicatura, senyora Vela, on vam poder debatre al voltant del model de gestió de residus. Parlo del llibre *Andorra, reptes de futur*. Si el miren, si el fullegen, un dels grans reptes és al voltant dels residus i al voltant de l'aplicació de l'economia circular. Si miren, una de les mesures, una de les propostes d'actuació, d'acció concretes és la de reduir la incineració a la mínima expressió i apostar —i aquest és el debat important que vam tenir— per mesures a favor del reciclatge i la reutilització i sobretot, la reducció. Nosaltres estem aquí i sempre hi serem.

Només per concloure, cinc punts. Per tot el que els ha pogut explicar prèviament el conseller Sànchez i el que els estic explicant, considerem que aquesta llei resultant dels treballs en comissió és un exemple del que representa la voluntat dels legisladors i les legisladores del nostre país, de les conselleres i els consellers generals. La llei sortint és molt més ambiciosa i aplicable que l'original del Govern. La llei sortint evidencia, també, la voluntat que teníem amb aquestes 60 esmenes, o gran part d'aquestes 60 esmenes, ja els hi deia, una cinquantena aprovades. En definitiva, la llei resultant aposta clarament pel principal objectiu que ha de tenir o que considerem que ha de tenir una llei d'economia circular, que és la reducció de residus, en primer lloc, i la creació del valor d'aquests dins de la nostra economia. Això, pel que fa al primer punt de les conclusions.

El segon punt és que aquesta llei, i això volem deixar-ho palès, no és el principi, sinó que ha de ser un procés, un procés per arribar a un final, un final en un context on un nou paradigma —s'ha parlat, prèviament, les intervencions prèvies— és bàsic, com els deia, una reducció constant de la generació dels residus que generem. I per això és clau l'aplicació per part dels gestors i les gestores polítiques del nostre país i per part de totes les administracions. És clau i nosaltres, com a oposició responsable que som, vetllarem pel control i l'aplicació d'aquesta llei per part del Govern i per tal que es respecti allò que prèviament hem establert en comissió o la voluntat que teníem en comissió.

Un nou paradigma que també ha de ser beneficiós pel conjunt de la ciutadania, pel benestar del conjunt de la ciutadania, i també ha de suposar noves oportunitats econòmiques per la diversificació de la nostra economia en pro al teixit empresarial del nostre país. Aquest és el tercer punt. Com a quart punt de conclusions, els vull repetir el que per nosaltres ha estat el nostre pilar. Una economia circular real, per nosaltres, no és aquella que es basa en la incineració, sinó aquella que aposta per la prevenció, la reutilització, el reciclatge sempre. Unes opcions més respectuoses amb el medi ambient i més respectuoses pel conjunt del benestar de la població. I aquesta ha de ser la base de l'acció política i la gestió diària i futura del nostre país.

Només per acabar, dir que alguns diuen que els canvis al nostre país, a Andorra, arriben 20 anys després. Fa 20 anys jo en tenia 8, però ja era ben conscient d'allò que reclamàvem. 20 anys després, estem aquí aquells que reclamàvem un futur basat en la reducció de residus, la reutilització i el reciclatge, i un futur amb un model de gestió de residus que no

es basés en la incineració. I perquè considerem que aquesta llei és la base, però serà encara més important l'aplicació de la llei, perquè considerem que aquesta llei és la base per a un país millor, per un país amb un benestar pel conjunt de la població, el qual sigui millor, donarem suport a aquest Projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Grup Parlamentari Demòcrata desitja intervenir? Senyor Joan Carles Ramos, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Ramos:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, totalment d'acord amb el conseller Padreny, que hem fet una bona llei i que és una llei de qualitat. També, en part, perquè partíem d'una base molt bona, del Projecte de llei que ens havia facilitat la ministra Calvó des del ministeri i, per tant, ens hem de felicitar a tots. Quant a aquest fet, penso que no té gaire sentit entrar en una subhasta de qui ha qui ha fet més o menys feina en aquesta comissió perquè penso que el resultat és el que compta i és el que interessa a tots els ciutadans.

Pel que fa als objectius, és veritat que els objectius els vam, una mica, estudiar. També és veritat, i ens ho han de reconèixer, que la ministra Calvó ens va facilitar les bases, les dades per poder-los avaluar. Per tant, sí que és cert que es va modificar en alguna mesura. Però bé, bàsicament es tractava de definir el punt de partida i en base del punt de partida havíem de determinar el percentatge de creixement, sigui de l'aspecte que sigui. I bàsicament, seria tot.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Alguna altra intervenció?

Senyora Calvó, té la paraula.

La Sra. Sílvia Calvó:

Gràcies, senyora síndica.

Molt ràpida i una mica de broma. Abans de marxar compartim la mateixa biblioteca. El tenia també en la meua, en la meua bossa. En tot cas, m'ha tret de dubtes, senyor conseller, i agraeixo ara, de forma oficial, el suport de tota la cambra. De fet, jo crec que és important que aquesta llei hagi rebut la unanimitat d'aquesta cambra. Nosaltres ja estem treballant en

paral·lel a la tramitació de la llei en el si de la Comissió més institucions competents en matèria de gestió de residus. Estem ja treballant sobre un full de ruta preliminar que tenim en aquesta llei, tant a nivell d'economia circular com a nivell de pla de residus. Aquest full de ruta preliminar no l'haurem de canviar perquè és totalment alineat amb els objectius que s'han marcat a través d'aquesta disposició legal. Per tant, no es preocupi, senyor conseller, que treballem tots en el mateix sentit. Compartim tots en aquesta cambra la mateixa visió i per tant, agrair novament el suport de tota la cambra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de llei per assentiment.

Declaro aprovat el Projecte de llei.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

(Són les 20.12 h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021